Aydınlık

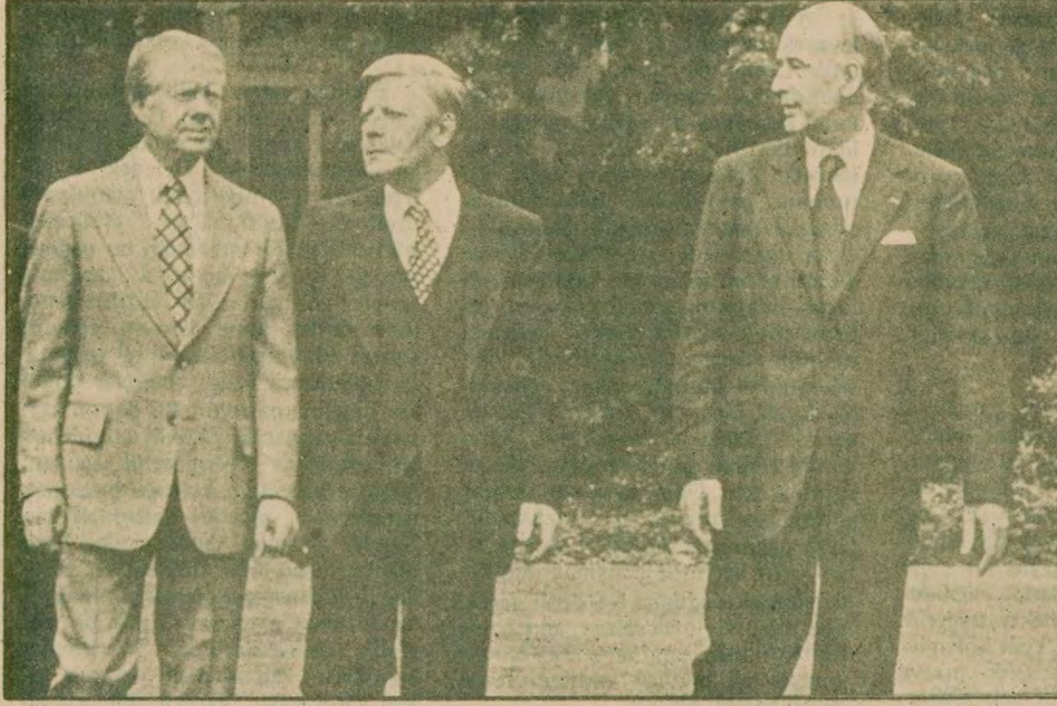
Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PAZARTESİ 23 HAZİRAN 1980
10 LİRA

Yeni Bölüm — NURHAK'TAN KIZILDERE'YE EYLEMCİLER ANLATIYOR — 12 MART

8. SAYFADA

Venedik'te bir araya gelen liderlerden Carter, Schmidt ve Giscard d'Estaing

Gündemin ana maddesi Rusya'ya karşı tutum

Sanayileşmiş ülkeler zirvesi başladı

● Afganistan, İran ve FKÖ sorunları da ele alınacak

VENEDİK (Ajanslar)

SANAYİLEŞMİŞ 7 büyük Batılı devletin liderleri olağanüstü güvenlik önlemleri altında pazar günü İtalya'nın Venedik kentinde zirve çalışmalarına başladılar. Toplantıya ABD adına Devlet Başkanı Jimmy Carter, Batı Almanya'dan Başkan Helmut Schmidt, Fransa'dan Devlet Başkanı Giscard d'Estaing, İngiltere'den Başbakan Margaret Thatcher, İtalya'dan Başbakan Cossiga, Kanada'dan Başbakan Pierre Trudeau ve Japonya'dan da Dışişleri Bakanı Sabura Okita katılıyor.

CARTER'IN TEMASLARI

Venedik zirvesinin gündemi pazar sabahı tespit edildi. Uluslararası alandaki son siyasal ve ekonomik gelişmelerin yanı sıra, Batı dünyasının iç sorunlarının da gündem maddelerini oluşturduğu öğrenildi.

(Devamı sa 6 sü. 7'de)

İngiltere Başbakanı Thatcher

Kanada Başbakanı Trudeau

İtalya Başbakanı Cossiga

Batı liderleri neler görüşüyor?

Venedik'te ABD-Avrupa anlaşmazlığı giderilmeye çalışılıyor

BATI dünyasının sanayileşmiş 7 büyük devletinin en yetkili sorumluları dün Venedik zirvesi çalışmalarına başladılar. ABD, Batı Almanya, Fransa, İngiltere, Kanada, Japonya ve İtalya Devlet Başkanlarının veya Başbakanlarının katıldığı bu toplantının gündemini son uluslararası siyasi ve ekonomik gelişmeler tespit etti.

Şimdiye kadar yapılan bu tür zirvelerde daha çok ekonomik ve mali sorunlar tartışılırken, bu kez siyasi sorunlar ağırlık kazandı. İki gün sürecek olan Venedik zirvesi esas olarak ABD ile Batı Avrupa arasında yeni bir birlik arama, anlaşmazlıkları çözme mücadelesi olarak geçeceğe benzer. Bu arayış ve mücadelede Moskova'ya karşı tutum tayin edici oluyor.

Gözlemciler 1956 Süveyş Kanalı bunalımından bu yana, ABD ile

(Devamı Sa. 6 Sü.7)

MSP'nin «16 şartı», bakanlık pazarlığına dönüşüyor

Erbakan, Demirel'den hükümette sandalye istiyor

Necmettin Erbakan

Süleyman Demirel

● AP içinde erken seçim şartıyla bu önerinin kabul edilebileceği görüşü yaygın

● MSP lideri, pazarlığa «Biz hükümet olalım, siz bizi dışarıdan destekleyin» diyerek başladı

- MSP içinde üç ayrı grup var.
- CHP'li Tüzün: "MSP ile ortak hükümet için görüşmedik, ama bu gündeme girebilir."
- Gensorunun gündeme alınması yarın Millet Meclisinde tartışılacak.

ANKARA (ÖZEL)

BAŞBAKAN Süleyman Demirel ile MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan bugün bir kez daha biraraya geliyorlar. TBMM'de saat 10.30'da başlayacak görüşmede, Erbakan'ın Demirel'e "Biz sizi dışarıdan destekledik, başarılı olamadınız. Artık biz hükümet olalım, siz ve CHP bizi dışarıdan desteklesin" teklifini götüreceği öğrenildi.

MSP içinde bile pek çok kimsenin MSP'nin 22 milletvekili ile hükümet olamayacağını düşündükleri, Erbakan'ın böyle bir teklif götürmekteki amacının ise, hükümette sandalye alarak temsil edilmek olduğu ileri sürülüyor. MSP yetkililerinin bunu kabul etmekten kaçınmalarına rağmen bu konuda bazı ön temaslar yapıldığı bildirildi. AP içinde ise, bir erken seçim şartıyla üç aylık bir süre için MSP'ye bazı bakanlıkların verilmesinin fazla bir sakınca taşımayacağı görüşünün yaygın olduğu bildiriliyor. MSP'

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

İçişleri Bakanı Gülcügil

İçişleri Bakanı, Nevşehir'deki cenaze törenine dışarıdan ateş edilmediğini iddia etti

- Gülcügil, İnciraltı olaylarında da güvenlik kuvvetlerine ateş edildiğini ileri sürdü.
- CHP Genel Sekreteri Üstündağ: "Hükümet Başkanı, İçişleri Bakanı ve Nevşehir Valisi katil çetelerine cesaret veriyor."
- İçişleri Bakanı bu kez "işkence yok" diyemedi.

ANKARA (ÖZEL)

İÇİŞLERİ Bakanı Mustafa Gülcigil, Nevşehir olayları ve İnciraltı Yurtlarındaki olaylarla ilgili olarak dün bir basın toplantısı düzenledi. Gülcügil Nevşehir'de cenaze törenine saldıran

(Devamı sa. 6. sü. 4'de)

Gaziantep Eğitim Enstitüsü öğrencileri katliamdan son anda kurtuldu

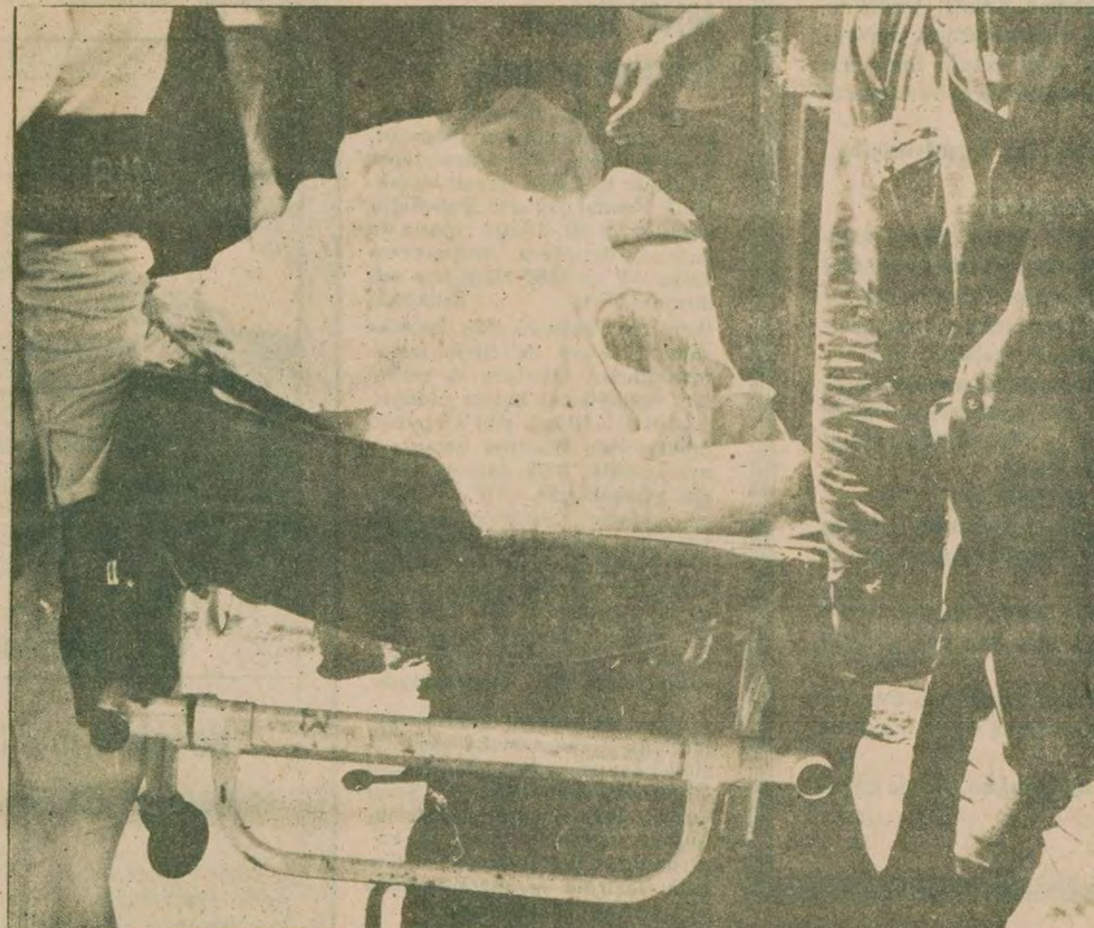
- Devrimci öğrencilerin gidip geldiği yol üzerine saatli bomba kondu.
- Bombanın iki dakika geç patlaması sonucu katliam gerçekleşemedi.
- MHP'li faşistlerin okul içinde başlattığı saldırılar da öğrenciler tarafından püskürtüldü.

GAZİANTEP (ÖZEL)

GAZİANTEP Eğitim Enstitüsünün kapanışı yaklaşınca MHP'li faşistlerin tertibi artmaya başladı. Öğrenci çoğunluğunun mezuniyetini engellemek ve okuldan uzaklaşmalarını sağlamak için önceki gün devrimci öğrencilerin gidip geldiği yol üzerine saatli bomba yerleştirildi. Bombanın iki dakika geç patlaması sonucu öğrenci katliamı önlendi. Bu arada faşistlerin okuldaki saldırısı da püskürtüldü. Olaydan sonra MHP'lilerin ihbar ettiği Sedat Kılıç ile birlikte ikisi kız 19 devrimci gözaltına alındı.

Öğrencilerden alınan bilgiye göre, saatli bombanın patlamasından sonra sınıflarda MHP'li faşistlerce sataşmalar oldu. Bu sataşmalar giderek saldırıya dönüştü. Ancak öğrencilerin ezici çoğunluğunca MHP'li faşistlerin saldırıları püskürtüldü. Çıkan o-

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Aldığı 9 kurşun yarası ile olay yerinde ölen CHP Beyoğlu İlçe Başkanı Bülent Demir'in Kasımpaşa Askeri Deniz Hastanesine kaldırılan cesedi morga sevkedilirken. (Fotoğraf: Erkan ILDIZ)

Önceki akşam da CHP'li sendikacının öldürüldüğü Kasımpaşa'da

Komandolar CHP Beyoğlu İlçe Başkanını öldürdüler

İstanbul Belediye Başkan Yardımcısı Bülent Demir'in MHP'liler tarafından katledilmesinden hemen sonra Belediye Başkanı Aytekin Kotil olay yerine gelerek Bülent Demir'in babasıyla görüştü ve başsağlığı diledi. (Fotoğraf: Erkan ILDIZ)

- Aynı zamanda İstanbul Belediye Başkan Yardımcısı olan Bülent Demir'e 9 kurşun isabet ederken, 3 kişi de yaralandı.
- Bülent Demir'in ablası: "Şimdi Başbakan taziyet mesajı çeker. Bugüne kadar mesaj çekeceğine katilleri bulsalar böyle mi olurdu."

İSTANBUL (ÖZEL)

İSTANBUL Belediye Başkan Yardımcısı ve CHP

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

"Biz faşistlerle aynı odada kalamayız" diyen

200 öğrenci Asteğmen Mehmet Ali Vural tarafından zorla Site Yurdundan atıldı

- Asteğmen Mehmet Ali Vural öğrencilere "ben MC'nin köpeğiyim" dedi.
- Öğrenciler, eski müdür zamanında olduğu gibi katların ayrılmasını istiyorlardı

ANKARA (ÖZEL)

FAŞİSTLERLE aynı odada kalamayız, can güvenliğimiz yok" dedikleri için Atatürk Site Yurdunda kalan 200 öğrenci Asteğmen Mehmet Ali Vural tarafından zorla yurttan dışarı atıldı. Öğrenciler, 70 kadar arkadaşlarının yurtta kaldığını ve can güvenliklerinin olmadığını söylediler.

Yurt idaresinin eski Müdür Mehmet Özer zamanında komandolarla diğer öğrencilerin ayrı katlarda kalması uygulamasını kaldırması ve öğrencileri faşistlerle aynı odada kalmaya zorlaması üzerine önceki akşam öğrenciler kantinde toplandılar. Öğrenciler, faşistlerle aynı odada kalmayacaklarını can güvenliklerininbulunmadığını söyleyerek

(Devamı sa. 6. sü 4'de)

Ankara'da yapılacak NATO toplantısında

Türkiye-Yunanistan anlaşmazlığının giderilmesi için ikili görüşmeler yapılıyor

- Muskie yarın gelip ayağının tozuyla Demirel, Erkmen ve Mitsotakis ile görüşecek.
- Erkmen-Mitsotakis görüşmesi büyük önem taşıyor.
- Luns dün geldi.
- Olağanüstü güvenlik önlemleri alınıyor.

ANKARA (ÖZEL)

25 26 Haziranda Ankara'da yapılacak NATO Bakanlar Konseyi İlkbahar Toplantısı sırasında, Türkiye-Yunanistan anlaşmazlığının giderilmesi için yoğun ikili temaslar yapılacak. Yarın Türkiye'ye gelecek olan ABD'nin yeni Dışişleri Bakanı Edmund Muskie'nin ayağının tozu ile Başbakan Süleyman Demirel ve Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen ile bir görüşme yapacağı daha sonra da hemen Yunanistan'ın yeni Dışişleri Bakanı Mitsitakis ile görüşeceği öğrenildi. Bu görüşmelerde daha çok Türkiye-Yunanistan anlaşmazlığının giderilmesi, Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönmesi ve bu konuda Türkiye'nin itirazlarını ortadan kaldıracak önlemler ve çözümler üzerinde durulacağı bildirildi.

Konsey çalışmaları sürerken Erkmen ve Mitsotakis de bir araya gelerek sorunu ikili olarak görüşecekler. NATO'ya yakın çevreler bölgede, Sovyet tehdidinin çok arttığı ve elle tutulur bir hale geldiği bir dönemde yapılacak bu görüşmelerden umutlu olduklarını tam çözüm sağlanmasa bile bazı adımlar atılabileceğini belirttiler.

Öte yandan NATO Genel

(Devamı sa. 6 sü 4'de)

TASS'ın en son açıklaması:

Ruslar, Afganistan'daki askerlerin bir bölümünü çekecekmiş

- ABD açıklamayı inandırıcı bulmadığını bildirdi.
- Afgan direnişçileri İslam ülkelerini Moskova ile bütün siyasi ve ekonomik bağlarını kesmeye çağırdı.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SANAYİLEŞMİŞ 7 ülkenin lideri Venedik'te Afganistan işgaline karşı ortak tutum oluşturmaya çalışırken, TASS ajansı Sovyetler Birliği'nin Afganistan'daki "Sınırlı askeri birliklerinin bir bölümünü geri çekebileceğini" açıkladı. "Birliklerden bir bölümüne artık Afganistan'da gerek kalmadığını" belirten TASS ajansı, geri çekilen birliklerin yerine yenilerinin gönderilip gönderilmeyeceği konusunda herhangi bir açıklama yapmadı. Afganistan'daki Rus birliklerinin sayısı konusunda da bir bilgi vermeyen TASS ajansının açıklamasına ilk tepki ABD Dışişleri Bakanlığından geldi. Washington'dan yapılan açıklamada, TASS'ın açıklamasının inandırıcı olmadığı belirtilirken, "Sovyetler Birliği Afganistan'daki tüm askeri güçlerini geri çekmelidir" denildi.

Öte yandan ABD Dışişleri Bakanı Muskie Sovyetlerin 2-3 yıldan önce Afganistan'dan çekilmesinin beklenmemesi gerektiğini söyledi.

Batılı kaynaklar Sovyetler Birliği'nin Afganistan'da halen 100 bin asker bulundurduğunu ifade ederken Moskova'nın daha önce de bu ülkedeki bazı birliklerini geri çektiğini, ancak aynı gün içinde yeni birlikler göndermiş olduğunu hatırlatıyor. Yeni Delhi'deki askeri

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

Gazi Eğitim Enstitüsünde 10 öğretmen ve müdür yardımcısı bugün görevden alınıyor

- Okulda her an olay çıkması bekleniyor.
- Çok sayıda komando geçen hafta okula başladı, güvenlik önlemleri azaltıldı.

ANKARA (ÖZEL)

GAZİ Eğitim Enstitüsünün çeşitli bölümlerinde görev yapan 10 müdür yardımcısı ve öğretmen bugün görevlerinden alınıyor. Öğretmenlerin MHP'lilerin yoğun çabaları sonucu görevlerinden alındıkları bildirildi.

Daha önce de çok sayıda öğretmen Bakanlıkça görevlerinden alınmış, Sıkıyönetimin isteği sonucunda görevlerine iade edilmişti.

OKULA BAŞLAYAN KOMANDOLAR

Öğretmen ve öğrenciler, yeniden okuma hakkı tanınan 2 bine yakın komandonun olay

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

içten geldiği gibi
NİMET ARZIK

(Aslında bütün yazgı erklerine!)

Sayın Durmuş Yalçın'a

Sayın Durmuş Yalçın'a:

Biliyorsunuz, benim artık uzmanlık alanım, işkence ve işkenceciler oldu.

Bir de biliyorum ki, "büyükler" bu işkence konusunu yok sayarlar. Var sayarlarsa, üzerine eğilmek zorunluğu doğacağından.

Ama ben dürüstlüğünüze güveniyorum, İçişleri Müsteşarına pek değil de, dostum, Durmuş Yalçın'a sesleniyorum.

Evet, evet, "inceletmelerden bir şey çıkmadı" diye, kalantor omuzlar silkenler var. Evet evet, ama araştırmayı kime yaptırıyorlar ki... Bir mahkemede, insan, hem yargıç, hem zanlı olursa, o mahkemeden ne hayır beklenir?

Ve yineliyorum:

Karakolda bildiğimizde vatandaşları, güvencede bileceğimize, "aman sağ mı çıkar" diye düşünüyoruz. Gazeteler,telefonlar salhyoruz. Politikacıları kımıldatıyoruz, bütün isteksizliklerine karşın.

— Efendim, bütün bir teşkilat...

— Yok canım bu kaçamak. Kimsenin bütün bir teşkilatı suçladığı yok, ama sadist, papazlar arasında bile vardır...

Hürriyet gazetesinde şu feryat-mektup, gözünüze çarptı mı Sayın Durmuş Yalçın?...

Belki çarpmamış diye, kısaltılmışını size sunuyorum: "İşkencenin hesabını kim verecek bana?"...

İmza da var: Yakup Aydemir-Diyarbakır.

Artık imza atmak bile cesaret eşi olduğu için, canından sapına kadar bezmiş o vatandaş diye düşünüyorum...

Ve şunu söylemişlerdir kendisine:

"Kime istersen git şikayet et"...

Evet, bir gün bunu bana da söylemişlerdi de, burunlarından, halat halat getirmiştim. Savunusuz, vatandaşı düşünün.

Feryat-mektubun kısaltılmışı

"Diyarbakır'da, polis tarafından yapılan aramada, hiç bir gerekçe göstermeden alıp şubeye götürdüler. Benim gibi daha yirmi otuz kişi vardı. Hepsinin gözleri bağlı duvara dönüktüler...."

(Hani o göz bağı var ya, Sayın Bülent Ecevit'in ahir-i ömründe keşfettiği, işte o bağ...)

"Gece, ayakkaplarım ve çorabım çıkarılarak falakaya yatırıldım. Falaka faslından sonra müzik çalarak oynattılar."

(Doğru olamaz, diyeceğinizi biliyorum. Burada, iyi de, dürüst de müfettişleriniz var, gitsinler azıcık zekasını oynatsınlar da incelesinler. Çok doğru kokuyor, bu iş...çook, yazık!...)

"Okumadığım bir ifadeyi, işkenceyle imzalattılar.

Çırılçıplak soyulduktan sonra falakaya yatırıldım. Ayıldığımda, çırılçıplak, su içinde, bir hücrede yatıyordum."

(Çok gerçek kokuyor bu feryat, yazık, keşke hezeyan olsa!)

"Koltuk altıma tahta bağladıktan sonra, beni tavana astılar. Ve elektrik kablolarını..."

(Artık, vatandaşın vücudunun neresini düşünebilirseniz, elektrik kablosundan mahrum tutulmamış, diyor, feryat-mektup)

"Çığlıklarımı müzik ve kahkahayla bastırmaya çalışıyorlardı."...

"Kime hesap soracağım" diye soruyor vatandaş.

Gel vatandaşım, ben de diyorum ki, hesabı beraber soralım seninle. Elbette, dünyada, zebaniler varsa, dürüst adamlar da var. Yok mu?... Uğur Mumcu, Mustafa Ekmekçi, başta Emil Galip Sandalcı, Mehmed Kemal, bütün arkadaşlar, Tabibler Odası, Baro, gelin bir anti-işkence derneği mi kuracağız.... Bir şey yapacağız tabii. Suphi Karaman, Nejat Ölçen, bütün yürek taşıyanlar, kulak verin bu vatandaşın sesine...

Yalnız değilsin kardeşim. Bu ülkenin, kırk beş milyonda bir hissedarısın...

— Canım, inceletiyoruz... Sonuç alamıyoruz...

Biz sonuç aldık. Demiştik, yaza çize, bağıra çağıra, on bir babayiğiti, yargıcın önüne... Sonra bize berat ettikleri haberi duyuruldu. Yok canım etmediler. Muzaffer Çevik'in olayıydı. Oğlanın bel kemiğinin eklemlerini yerinden oynatmışlardı, gözleri bağlıyken, altındaki sandalyayı çekerek. Bu yöntemleri insan anasının karnında mı öğrenir? Ne karınmış bee!

Yalnız bu işi, kalabalıkça yaptıkları için, kanunun açıklarından yararlanmışlardı, babayiğitler de... "Tam kimin yaptığı saptanamadığından", serbest bırakılmışlardı.

— Efendim işkence dünyanın her tarafında var.

— Açığa çıktığında da, rezil ediliyor işkenceci... Açığa çıkması zor elbette. İş kurumlaşınca, açığa çıkması zor elbette!...

Dünyanın her yerinde var ise bile, bizde olması, bizim vatanımızda olması... Bu üstünlüğü bize kim çok görüyor ki?...

Ve geçeyce, feryat-mektubu yazan vatandaşın üste pazar suçu yokmuş ki, özgürlüğüne kavuşmuş ve bu mektubu yazabilmiş...

Sayın Durmuş Yalçın, vatandaşın, çığlığını, ve de işkencecileri size teslim ediyorum.

Derin güvenimle...

PAZARTESİ DENEMELERİ

İsmet Zeki EYUBOĞLU

ÖFKELİ KUŞAK

"ÖFKE baldan tatlıdır" demiş eskiler. Kişinin öfkelendiğinden ne denli acı, üzücü bir sonuca varabileceğini önceden kestiremeyişin açıklanışıdır bu. Öfkelenince yapılan iş tatlı gelir, ürküntü salmaz, acı vermez kişiye. Bir de öfke yatıştıktan sonra, iş yapılanı yargılamaya gelince, bakalım baldan tatlı mı yoksa acı mı? Hayvanda öfke bir yaşama koşuludur, onun doğal varlığıyla ilgilidir. Bu nedenle onun doğal davranışlarına, ürkütücü, saldırıcı atılımlarına öfke sonucudur demenin gereği yoktur. Hayvanı açıklarken, anlatırken insanı örnek almanın belirtisidir ona öfke yüklemek. Gerçekte yalnız insan öfkelenir. Bilinçli varlığa yaraşır öfke. Kendisinden daha güçlü bir yaratık karşısında yaşamını sürdürmek için kaçan hayvana korkak demenin de gereği yoktur. Kendini korumak içindir kaçışı, korktuğundan dolayı değil. Kaçmasa ne olur sonu? Güçsüz güçlüye yem olur. Hayvanda öfke, korku, kurnazlık gibi durumlar birer yaşama koşuludur. Neyse, burada ele alınacak olan konu hayvanın yaşama koşullarıyla, doğa düzenindeki yeriyle ilgili değil. Genç kuşağın, şu "eylemci kuşak"ın tutumu üzerinde durmak istiyoruz.

İkinci Dünya Savaşından sonra geniş çaplı bir bunalım başladı Avrupa uluslarında. Önce yalnız eğitim-öğretimden kaynaklandığı sanılan bu olayın, daha sonra, eski ile yeni anlaşmazlığı olduğu ileri sürüldü, sorunun kökeninde üretim -tüketim dengesizliğinin bulunduğu görüşü ortaya atıldı. Toplum olaylarının açıklanmasında tek nedene dayanma yeterli değildir. Çok karmaşık bir kuruluş olan toplumda olayları yaratan nedenler içiçedir, birbirine dolaşıktır. Ortaya çıkan bir olayı anlamak, anlatmak için önce toplumun yapısını, örülüşünü bilmek gerekir. Olaylar toplumdan topluma, ülkeden ülkeye sıçrarken biçim değiştirir, başka boyalara bürünür boyuna. Sıçradığı toplumun yapısına, içeriğine göre yeni bir kılığa girer. Toplum sağlam bir tabana oturmuşsa, kesin ilkeleri, yapısını oluşturan belirli düşünce dokuları varsa olaylardan büyük yıkım görmez. En sarsıcı olaylar, çalkanışlar bile ona çarpar geçer, yapıyı bozamaz, yüzeyde kalır, derinlere inemez. Buna karşılık toplum sağlam temeller üzerinde değilse, örgüsünü kuran ipliklerde çözülme, sökülme varsa, kesin eğitim-öğretim ilkeleri, üretim-tüketim düzeni yoksa kolay sarsılır, yıkımla karşı karşıya gelir. Böyle bir toplumun derinliği olmadığından olayların yüzeyde geçmesi bile sarsılmasına, büyük bir uçuruma sürüklenmesine yeter. Buna bir de yöneticilerin, yüksek görevlilerin, yetkililerin tutarsızlıkları, bencillikleri, kışkırtmaları, çağın durumunu, içinde yaşadıkları toplumun yapısını kavramada yetersiz kalışları, dengesizlikleri eklenirse durum çok daha korkunç olur. Bunalımın aşırı boyutlara ulaşmasında, gittikçe daha korkulur bir nitelik kazanmasında, ülkeyi tedirgin edici bir çizgiye ulaşmasında sorumluların tutumu önemlidir, etkilidir. Bizdeki gibi yetersiz, çağın gerisinde kalmış yöneticilerin, bu tür bunalımlarda görülen en geçersiz tutumu baskıya başvurma, yasaları ağırlaştırma çabalarıdır. Bütün beceriksiz, çağdışı başların, toplum bunalımları karşısında ağız birliğine varmışcasına, ileri sürdükleri görüş şudur: Yasalar yeterli değildir. Oysa kendilerini yeterli sanan bu başarısız, tutarsız kişilerin koltuğa oturmalarında şimdi beğenmedikleri, yasalar geçerliydi. Suçu yasalara yüklemek, yetersizliği onlarda görmek beceriksizlerin, başarısızların değişmez bir alışkanlığıdır. Bunun somut örneklerini görüyoruz ülkemizde. 1960'tan sonra düzenlenen Anayasa ilkelerine göre seçilen, bakan, başbakan olan birçok kişi toplum bunalımlarının nereden kaynaklandığını anlayabilecek olgunlukta bulunmadığından suçu Anayasaya yüklediler, kendilerine seçilme olanağı sağlayan bu yasaya "lüks" demekten bile çekinmediler.

Yöneticinin en kötüsü, yasaya uyacak yerde, yasayı kendine uydurmak isteyendir. İşte yıllardır ülkemizde tedirginlik yaratan, bunalımlar doğuran gençlik olaylarının başlıca nedeni de kendine göre yasa arayan yöneticilerdir. Gençlik olaylarının çoğu çağın getirdiği sorunlarla ilgilidir. Toplumlar hızla değişmekte, uygarlık daha hızlı ilerlemekte, yeni önlemler isteyen yeni gereksinmeler ortaya çıkmaktadır. Katılaşmış geleneklere, donmuş göreneklere, eski yasalara, yıpranmış alışkanlıklara bağlı gericilerle, yaşlılarla çağın getirdiklerine dayalı gençler arasında bir anlayış ayrılığı, yaşama biçimi değişikliği vardır. Yeni sorunları eski yöntemlerle çözme olanağı yoktur artık. Eskiden on yıllık bir öğrenim süresinin verdiğini, öğrettiğini şimdi yayın araçları kısa bir süre içinde verip öğretiyor. İnsanın sınırları, ilgi alanı genişledi. Yeryüzünün dört bucağında olup bitenler bir saat içinde öğrenilebiliyor. Çağımızda "büyükler bilir" sözlerinin geçerliği kalmamıştır, kimi gençler büyüklerden çok daha iyi biliyor, kavrıyorlar çağın sorunlarını. Bundan dolayı gençlere "öğüt dinlemesi gereken varlık" diye bakma olanağı yoktur. Eski eğitimle yeni kuşak yetiştirme, uygulama dışı kalan bilgilerle belleği doldurma, bilgiyi bir süstakısı gibi taşıma gereği kalmamıştır. Bilginin değeri, geçerliği yaşama uygulanışıyla bağımlıdır. Eskiden erdem bir süs gibiydi, şimdi eylem öğesidir. Çağımızın gençliği toplum sorunları karşısında bilinçlidir, sorumluluk taşıdığı inancındadır. "Büyükler"in önüne diz çökerek öğüt dinleyecek devrimci bir gençlik yoktur artık. Üretici olmayan, yalnız belleği doldurmaya yarayan, yaşayışla bağlarını koparmış bir eğitimin gereksizliğini devrimci kuşaklar çok iyi anlamışlar. Ülke sorunlarına çağın durumunu göz önünde bulundurarak çözüm bulmanın gereğine inanmışlar. Oysa, ülkemizde, uygulanan eğitim düzeni geçen yüzyıldan kalmadır, ortaçağ anlayışına göredir. Toplum gelişmeleriyle eğitim düzeni arasında uçurum vardır. Ortaöğretimle yükseköğretim arasında, ülke gerçeklerine dayalı, bir uyum yoktur. Okuyan, gerekli basamaklardan geçerek, öğrenimini bitiren gençlere yalnız devlet kapısı açıktır. Öğretim düzeni devlete görevli yetiştirecek bir niteliktedir. Oysa çağımızda devletleri ayakta tutan kağıt üzerinde çalışmak, kağıtla iş görmek değildir. Ne denli gerekli olsa bile, böyle bir düzen, tüketicidir. Eğitimin ülke çapında üretici olmaya yönelik bir niteliğe kavuşturulması, düzenlenmesi gerekir.

Çağdaş eğitimde biri düşünce alanında, öteki sanayi-tarım alanında olmak üzere iki türlü üretim olanağı vardır. İkisi de toplumcudur, bireyci, tekelci değil. Bizim ülkemizde eğitim kurumları topluma yabancıdır. Çağın yayın araçları (kitaplar, dergiler, gazeteler, radyo, televizyon), tiyatro, sinema gibi kurumlar daha çok toplumcu bir anlayışın, bir düşüncenin yayılmasına yardımcı olurken eğitim kurumları bunlara karşıt düşüyor. Öğretim kurumunun da tekelci, bireyci olması istenen kuşağı çağın düşünce olanakları toplumcu olmaya itiyor. Bu çelişmenin yaygın adı "sosyalizm kapitalizm" çatışmasıdır. Devletin denetimi altında bulunan bütün eğitim kurumlarında "kapitalist" olması, üstü kapalı olarak, istenen öğrenciyi yaşam, çağın gidişi gereği, "sosyalizm"e götürmektedir. Kargaşadan çıkar sağlayan yöneticiler, sorumlular bu gerçeği göremiyor, görmek istemiyor. Gençlerden, kendileri gibi sallabaş olmalarını, kendileri gibi düşünmelerini bekliyorlar. İşte, bugün, ülkemizde kargaşanın (anarşinin) kaynağı budur. Yönetim anlayışıyla çağın gidişi arasında kopukluk vardır.

Eskiden yalnız, belli işyerlerinde, çalışanlar sömürülürdü. Çağımızda olanakların çoğalması nedeniyle uluslar sömürülmektedir. Geleneklere, göreneklere, geçmişe bağlı olduklarını söyleyen, "kurulu düzeni" sürdürmek isteyenlerin göremedikleri bu çağdaş gerçeği, bu açık seçik olayı devrimci gençler görüyorlar. Bu yüzden gençlerle devlet karşı karşıya geliyor. Devlet eskiyi, gençler yeniyi korumaya koyulunca üzücü sonuçlar doğuran çatışma başlıyor. Bu durum karşısında yapılacak iş köklü düzenlemelere gitmektir. Oysa eskiyi savunan, böylece oturduğu koltuğu bırakmak istemeyenler olayları bastırmak için gençler arasında kendilerinden yana olanları tutuyorlar. Böylece yönetimden, eskiden yana olanlarla olmayanlar arasında çatışmaya varan bir gerginlik başgösteriyor. Yöneticiler kendilerine düşeni değil, işlerine geleni yapıyorlar, "bizden olanlarla olmayanlar" diye bölünmelerine olanak sağlıyorlar. Bu bölünmeler ülkesini, ulusunu gerçekten sevenlerin değil, ne olursa olsun, neye varırsa varsın da koltuk elden gitmesin diyenlerin ekmeğine yağ sürer ancak. Günümüzün bu "öfkeli kuşak"ı yüzyıllar boyunca toplum olaylarına, çağdaş atılımlara, gelişmelere karşı gözlerini kapamış, bencil, bilgi bakımından yetersiz, görevi başında sorumsuz, yeteneksiz yöneticilerin gemi azıya almış, uslanması çok güç bir yaramaz çocuğudur. Tarih denen yanılmaz yargıç katında gerçek suçlu yöneticilerdir.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

SERBEST BIRAKILAN BANKA FAİZ ORANLARI

Ahmet EKŞİLER

Son çıkan banka faiz oranlarını serbest bırakan kararname ile piyasada bankerler elinde dolaşan paraların bankalara çekilmesi gayesinin güdüldüğü ileri sürülmüştür. Basında bu konuya değinen çeşitli yazılar çıkmaktadır. Kararnamenin getirdiklerini sırası ile inceleyecek olursak bu kararnamenin önümüzdeki günlerde bu hedefe varmasının güç olacağı ve enflasyonu kışkırtacağı kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

a) Bankaların mevduata verecekleri faiz oranlarının serbest bırakılması:

Bankalar arası rekabeti artırıcı bir unsurdur. İkramiye keşidelerinin kaldırılmasıyla, yavaşlayan bankalar arası rekabet, sınırlanmayan mevduat faiz oranlarıyla yeniden kışkırtılmış olacaktır. Daha yüksek faizleri verebilen bankaların, veremeyen bankaların mevduatlarını kendilerine çekecekleri bir gerçektir. Bu giderek büyük bankalar elindeki para imkanlarını genişletirken, küçük bankaları darlığa doğru itecek ve çalışma zorluklarını büyütecektir. Sonuçta, bazı bankaların diğer büyük bankaların eline geçmesini veya faaliyetlerini tadil etmelerini hazırlaması doğaldır. Kısaca, bankalar mevduat faiz oranlarının sınırsız bırakılması bankalar arası tekelleşmeyi hızlandırıcı bir unsurdur.

b) Bankerler ve faizciler elindeki paraların geniş ölçüde bankalara dönmesi beklenemez. Çünkü bu paralar çeşitli nedenlerle bankalardan kredi sağlayamayan müşterilere ve bankaların hiç bir zaman ulaşamayacağı faiz oranlarıyla kiralanabilmektedir. Karanlık yollardan gelir temin eden paralar ise, zaten piyasada dolaşmakta olup, yeniden ortaya çıkarak piyasada bir rahatlamayı temin edemez. Bu paraların kazanç seviyelerine ulaşarak bankaların bu paraları yolundan döndürmesi mümkün değildir.

c) Bankalar mevduat faiz oranlarını sınırsız bırakan kararname enflasyon hızını düşürme veya enflasyonu önlemek için tüketimi azaltma tedbirleri ile de açık düşmektedir. Tüketimi azaltıcı tedbir olarak ücretlerin dondurulması, sosyal hakların sınırlandırılması, grevlerin ertelenmesi gibi konuların tartışıldığı ve gündemde olduğu bir sırada elde edilmediği zaman üretimin düşmeyeceği, aksi yönde tüketimi azaltacağı ayan beyan olan yan gelirler ve faiz gelirlerinin birden artırılması ülkede fiyat artışlarını körükleyecektir. Kentlerde elde edilen gelirlerin yüzde 35-40'ını rantın teşkil ettiğini düşünürsek, enflasyonun nerelerden kaynaklandığını görmüş oluruz.

Bu yazımızda kararname ile sınırsızlaştırılan, bankalar mevduat faiz oranlarının serbest bırakılmasının etkilerini belirlemeye çalıştık. Kararnamenin içinde, bankaların kredi faizlerini de sınırsız bırakması yeni bir uygulama olarak getirdiği mevduat sertifikası, T.C. Merkez Bankasının bankalar mevduat karşılıklarına uygulayacağı oran ve faiz oranları, özendirme kredilerinde faiz farkı iadelerin gelecek yazılarımızda ele alarak Türkiye'de şube açmasına kararname ile müsaade edilen yabancı bankaları tanıtmaya çalışacağız.

Gül için festival düzenlenen Isparta'da Gülistan Mahallesi halkı MHP'lilerin tehdidi altında

Gül ve Halı Festivali yapılırken, yurdumuzun her ilinde olduğu gibi Isparta'da anarşi, terör ve faşist baskıdan payını almaktadır. Feodal bağların, gericiliğin oldukça güçlü olduğu Isparta'da faşistler ilericilere, devrimcilere hatta AP ve MSP'lilere bile saldırmaktadırlar. Esnaftan, tüccardan haracını alan faşistler zaman zaman ilericilere saldırmaktadırlar. Okullara ve şehrin tüm sokaklarına hakim olduklarından istedikleri gibi at oynatmaktadırlar. İlericiler çarşıya inememekte, halk çarşıda tedirgin gezmektedir. CHP İl Örgütü ise halktan tamamen koparak köşesine çekilmiştir. Isparta'daki AP'liler ise faşistlerin güçlenmesinden tedirgin olmaktadır. İçinde Isparta'dan bir Başbakan ve İçişleri Bakanı bulunduran hükümet ise olaylara seyirci kalmakta ve göz yummaktadır.

Alevi ve Kürt yurttaşların bulunduğu Gülistan Mahallesine faşistler zaman zaman saldırıp olay çıkarmak istemektedirler. Şehir içinde barınamayan ilericiler de buraya sığınmak zorunda kalmışlardır. TİKP İl Örgütü ise tüm halkı faşizme ve anarşiye karşı birleşmeye çağırmaktadır.

Isparta'daki faşistler yetmiyormuş gibi zaman zaman Antalya Serik, Manavgat, Konya ve diğer bölgelerden grup halinde gelen faşistler saldırılarını artırmaktadır. Sıkıyönetim bölgelerinden kaçan katiller elini kolunu sallayarak gezmekte yeni yeni tertipler peşinde koşmaktadırlar. Zaman zaman Isparta TİKP İl Örgütüne ve Gülistan Mahallesine giden yollar kesilmekte, ilericiler dövülmekte TİKP taşlanmaktadır. Akademi, Eğitim Enstitüsü, liseler ve diğer okullarda ilerici öğrencileri okula sokmamaktadırlar. Akademi ve Eğitim Enstitüsünde olay çıkaran kişileri korumak için faşistler okula grup halinde gelmektedirler. Demirel hükümetinin başa geçmesinden sonra yüzlerce öğrenci okullardan naklini istemişler ve başka illere aldırmışlardır. İlerici gazeteler ise bayilerden tamamen kaldırılmış bayilerde bulunan gazeteleri faşistler yırtmış ve elinde ilerici gazete görülen şahıslar dövülmeye başlanmıştır. Isparta daha büyük olaylara gebedir. İşte böyle bir ortamda 1. Gül ve Halıcılık Festivali düzenlenmiştir.

Bir okuyucu

"Çocuklarımız hastalanıp, perişan olacaklarına, okumasınlar daha iyi"

Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy bir açıklamasında okulsuz köy bırakmadıklarını belirtmişlerdi. Başbakan Süleyman Demirel de bunu doğrulayan bir açıklamada bulunmuştu. Tabii bununla bol bol övünmüşlerdi. Gelin görün ki Doğudaki birçok köyün okulları harabe, yıkık. 10 yıl önce yapılan deprem barakalarında eğitim ve öğretim sürdürülmeye çalışıldı.

Bu okullardan birisi de Kiğı'ya bağlı Açık Güney Yoncalı İlkokuludur. 1968'de deprem felaketzedeleri için barakalar yapılmıştı. Bu barakaların azami dayanıklılığı 6 yıllık bir süredir. Bir düşünün o ağır kış şartlarında bu barakalar ne duruma gelmiştir. Köylüler ve öğretmen durumu şöyle dile getiriyorlar:

"Soğuk ve fırtınalı günlerde öğrenimin devam etmesi imkansızdı. Hafif bir rüzgar estiği zaman okulun içerisi karlarla doluyordu. Yağan yağmurlar hep içeri giriyordu. Artık öyle bir duruma gelmiştik ki barakaları yeniden onarma imkanı bile yoktu. Çünkü çürümüştü. Okul yapımı için devletin yardım etmesini defalarca istedik. En son 30 Nisanda Bingöl Valisi ilçeye gelmişti. Valinin gelmesiyle biz de bir dilekçe yazarak kendisine ilettik. Bu başvurularımız hakkında ne gibi işlemler yapıldığını merak ediyoruz.

"Önümüzdeki ders yılında ilgililerin muhakkak okulumuzu yapmalarını istiyoruz. 35'e yakın çocuğumuzu soğuklara atmak istemiyoruz. Çocuklarımız soğuktan hastalanırsa bunun sorumluluğunu kim üstlenecek? Çocuklarımız hastalanıp, perişan olacaklarına okumasınlar daha iyi. Galiba ilgililer de bunu istiyor. Yoksa şimdiye kadar bir çözüm getirebilirlerdi."

Bir okuyucu

Geçtiğimiz Hafta

Nevşehir'de parlamenterlere sıkılan kurşun

CHP Nevşehir İl Başkanı Zeki Tekiner'in bir bakkal dükkanında öldürülmesinden sonra cenaze törenine katılmak üzere Nevşehir'e giden CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit ve CHP'li parlamenterlere tören sırasında MHP'liler ateş açtı. Saldırı sırasında, Muş Milletvekili Burhan Garip Şavlı, Konya Milletvekili Yücel Akıncı, Niğde Milletvekili Burhan Ecemiş, Tekirdağ Senatörü Hayri Mumcuoğlu ve Gençlik Kolları Genel Merkez Yöneticisi Mustafa Kemal Ertekin yaralandılar. Ecevit olaylardan sonra yaptığı açıklamada "Nasıl sağ kaldığımıza hâlâ inanamıyorum" derken, Nevşehir Valisi MHP'lilerin saldırısından hiç sözetmiyor, cenazeye katılanları ve CHP'li milletvekillerini suçluyordu.

Bu arada, yurt çapında da CHP'lilere yönelik MHP saldırıları sürdü. Trabzon, Erzurum ve Samsun'da CHP'li, ilerici olarak bilinen kimselerin işyerlerine saldırıldı, kendileri kurşunlandı.

İZMİR'DE ÖĞRENCİ KATLİAMI

Üniversitelerarası Seçme Sınavına katılmak üzere İzmir'e giden öğrenciler düzenledikleri moral gecesinde katledildiler. İnciraltı Öğrenci Yurtlarında düzenlenen moral gecesini basan güvenlik kuvvetleri ateş açarak beş öğrenciyi öldürdü, 30'a yakın öğrenciyi de yaraladı. Daha sonra açıklanan otopsi raporlarında beş öğrencinin de vücudunda M-1 mermisi bulunduğu belirtildi. Katliam tepkiyle karşılanır ve sorumluların cezalandırılması istenirken bazı basın organları haberi öğrencilerarası çatışma şeklinde verdi. TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek ise, AP iktidarının polis devleti uygulaması içinde olduğunu belirterek, bu gidişe artık bir dur denmesi gerektiğini söyledi.

İnciraltı katliamı ile ilgili olarak 1 asteğmen ve 6 çavuş tutuklandı. İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı da soruşturmanın sürdürüldüğünü kaydetti.

15-16 HAZİRAN'I BAHANE EDENLER İKİ ASKERİ ÖLDÜRDÜLER

15-16 Haziran'ı bahane eden bazı gruplar Türkiye çapında çeşitli eylemler yaparken, Kartal'da da gösteri yapan bir grup güvenlik kuvvetlerine ateş açtı. Olay sırasında Harun Haydaroğlu adlı bir asteğmenle Cahit Koçar adlı bir er öldürüldü. Olay nedeniyle yüzlerce suçsuz yurttaş gözaltına alındı ve işkence gördü.

TİKP Başkanlık Kurulunun açıklamasında, askere kurşun sıkanların 15-16 Haziran'la hiç bir ilgilerinin olmadığı belirtilerek, askere kurşun sıkanların Rusya'ya hizmet ettikleri vurgulandı.

GENSORU VERİLDİ, ERBAKAN YAN ÇİZDİ, HÜKÜMET KALDI

Hükümete bir gensoru verilerek düşürülmek istenmesi CHP Grubunda büyük tartışmalara yolaçtıktan sonra kabul edildi. Grupta konuşan muhalif parlamenterler, gensorunun hükümeti düşürmesine karşı olmadıklarını ancak düşürdükten sonra erken seçime gidilmesinin zamansız olacağını belirttiler. CHP içindeki muhalefet, hükümete karşı etkili bir mücadele verildikten sonra bu yolun tutulmasını istedi. CHP Genel Başkanı Ecevit ise seçimlere kadar bir onarım hükümeti kurulmasından yana olduğunu belirtti.

Gensoru Millet Meclisi Başkanlığına verildikten sonra AP'nin engellemelerine rağmen Mecliste okundu. Bu arada, MHP'li Başkanvekili Eyüboğlu ile AP'liler arasında zaman zaman sert tartışmalar oldu. Ancak, perşembe günü MSP Meclise girmeyince çoğunluk sağlanamadı ve CHP'nin gensorusunun gündeme alınması görüşülemedi.

AP'ye 16 maddelik bir uyarı mektubu veren ve şartlarından biri bile yerine getirilmezse desteği çekeceklerini söyleyen MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan perşembe sabahı Demirel'le görüştükten sonra yine yan çizdi ve Başbakana pazartesiye kadar mühlet tanıdıklarını söyledi. MSP'liler öğleden sonraki Meclis oturumuna da girmeyerek gensorunun gündeme alınmasını engellediler.

Afganistan'da Sovyet işgal birliklerine karşı savaşan direniş kuvvetleri Paktia eyaletinde önemli bir başarı kazandılar. Direniş kuvvetleri bir Sovyet askeri konvoyuna karşı harekata geçerek, çarpışmalar sonucu 400 kadar Sovyet tankı, zırhlı araç ve diğer askeri araçları tahrip ettiler. Çarpışmada çok sayıda Sovyet işgal askeri de öldürüldü.

Aydınlık

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cagaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntu Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 - 816

32 muhtarla toplantı yapan Sıkıyönetim Komutan Yardımcısı:

Tuğgeneral Balkan: «İster sağdan gelsin, ister soldan suçlu suçludur»

K. MARAŞ (ÖZEL)

KAHRAMANMARAŞ Sıkıyönetim Komutan Yardımcısı Tuğgeneral Şahabettin Balkan, Kahramanmaraş davası sanıklarından Yunus İlhan ve Rıdvan Çalışır'ın yakalanmasından sonra mahalle muhtarları ile anarşiye karşı mücadele konusunda bir toplantı yaptı. Önceki gün yapılan ve 32 muhtarın katıldığı toplantıda, Tuğgeneral Şahabettin Balkan, muhtarları anarşiye karşı birleşmeye ve güvenlik kuvvetlerine yardımcı olmaya çağırdı.

Muhtarlardan şüphelendikleri şahısları Sıkıyönetime bildirmelerini isteyen Tuğgeneral Balkan, "İster sağdan gelsin, ister soldan, suçlu suçludur; hiç bir muhtar, akrabamdır, komşumdur, mahallelimdir diye halkı huzursuz edenleri korumamalıdır" dedi.

Muhtarların yol su, elektrik, telefon, ampul, kanalizasyon gibi sorunlarını dinleyen Balkan, muhtarların taleplerini not aldı, bunları vilayete ve belediyeye ileteceğini açıkladı. Balkan Alevi-Sünni ayrımı yapmadan bütün yurttaşlara ve özellikle belediye hizmeti gitmeyen kenar mahallelere hizmet etmeye çalışacaklarını bildirdi.

K. Maraş'ta MHP'nin yeni tertipler peşinde koştuğu bir dönemde Tuğgeneral Şahabettin Balkan'ın yaptığı bu toplantı halk ve muhtarlar arasında memnunluk yarattı. Bu tür toplantıların devam edeceği öğrenildi.

K.Maraş'ta komandolar cezaevindeki yakınlarını ziyarete giden yurttaşları tehdit ediyor

- Birbirlerine albayım, başçavuşum diye hitap eden komando grubundan iki kişi yakalandı. Yakalananların üzerinden "teşkilat"tan bahseden yazı çıktı.

KAHRAMANMARAŞ (ÖZEL)

K. Maraş katliamı sanıklarından Yunus İlhan ve Rıdan Çalışır'ın yakalanmasından sonra MHP'li komandolar cezaevine ziyarete giden yurttaşların yollarını keserek tehdit ediyorlar.

Birbirlerine başçavuşum, albayım diye hitap eden ve aralarında Yozgat, Malatya, Erzurum ve Diyarbakır'dan geldikleri tespit edilen yabancıların da bulunduğu bir grup komando 19 Haziran 1980 günü cezaevini ziyarete giden TİKP Pazarcık İlçe Yöneticisi ve arkadaşının yanına sokularak kendilerine Mehmet Ali Ağca ve Ferhat Tüysüz'ü hatırlattıklarını söylediler. Daha sonra TİKP İlçe Yöneticisini takip eden komandolardan ikisi Sıkıyönetim Kuvvetleri tarafından yakalanarak gözaltına alındılar. MHP'li komandolardan birinin üzerinden "Teşkilat"tan bahseden bir yazı çıktı. Teşkilatçının "Albay" diye hitap edilen Rıfat adlı komando olduğu öğrenildi.

Öte yandan birkaç gün önce cezaevi önünde bir grup komando, TİKP taraftarı bir yurttaşa saldırarak dövdüler. Cezaevinde yakınları bulunan yurttaşlar cezaevi önünde ve civarında tedbir alınmasını ve ziyaretçilerin can güvenliğinin sağlanmasını istediler.

Güney Kore yönetiminin iddiası yalanlandı

Pyongyang Radyosu gemilerinin batırılmadığını açıkladı

TOKYO

KORE Demokratik Halk Cumhuriyetinin resmi yayın organı Pyongyang Radyosu, önceki gün Seul rejiminin dünyaya yaydığı "Kuzey Kore casus gemisi batırıldı" şeklindeki haberin tamamen uydurma olduğunu açıkladı. Böyle bir olayın olmadığını belirten radyo, sözkonusu haberin "Güney Kore'deki faşistler" tarafından ortaya atıldığını bildirdi.

Çeşitli basın-yayın organları, Güney Kore kaynaklı habere dayanarak, Kore Demokratik Halk Cumhuriyetinin bir saldırıya geçmek üzere hazırlıklar yaptığını ileri sürmüştü.

Tez Büro-İş Genel Başkanı Uğur Batmaz.

Tez Büro-İş, Başbakana yasadışı uygulamalarla ilgili dosya vermişti

- Tez Büro-İş'in son basın toplantısından sonra 6 işçi daha işten atıldı.
- Bakan Turgut Toker'in yetkisiz bir sendika ile imzaladığı yasadışı protokol geri alınmadı.

İmar İskan Bakanlığındaki yasadışı uygulamalara karşı önlem alınmıyor

ANKARA (ÖZEL)

TEZ Büro-İş Sendikasının İmar İskan Bakanlığındaki yasadışı uygulamalarla ilgili dosyayı Başbakan Süleyman Demirel'e vermesine rağmen, bugüne kadar bu konuda herhangi bir önlem alınmadığı belirtiliyor.

İmar İskan Bakanı Turgut Toker bundan bir süre önce yetkisiz bir tabela sendikası ile protokol yaparak Tez Büro-İş'e

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Polisin öldürdüğü gencin cenazesine kalabalık bir topluluk katıldı.

Cetvel Karakolu ekibi tarafından öldürülen gencin cenazesi kaldırıldı

Tarsus'ta polisin tutumuna karşı tepki var

- Bir MHP'linin kışkırtmasıyla ateş açan polis, ocakçı Abdo Kur'u yaraladı.

TARSUS (ÖZEL)

TARSUS'ta polisin, nöbet tuttuğu gerekçesiyle sırtından vurduğu gencin cenazesi kaldırıldı. Bu arada bir MHP'linin kışkırtması ile polis bir taksiye ateş açtı, çayocağı işleten bir yurttaş başından yaralandı. Olaylar ilçede tepki yarattı.

Cenazesi kaldırılan Aziz Akpınar, dışardan MHP saldırılarının yoğun olduğu Kavaklı Mahallesinde saat 02.00 sıralarında, Cetvel Polis Karakolundan devriye gezen bir ekip tarafından sırtından kurşunlanarak öldürülmüştü. Mahalle halkı Aziz Akpınar'ın cesedinin hastaneye götürülerek otopsi yapılmasını istemiş, buna izin verilmeyince savcı otopsi işlemini olay yerinde yaptırmıştı.

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Çay pişirirken polis kurşunuyla yaralanan Abdo Kur neye uğradığını şaşırdı.

BASINDAN SEÇMELER

Günaydın · Milliyet · Politika · Son Havadis · Hürriyet · Tercüman · Hergün · Cumhuriyet

Demokrat'ın manşeti: «Ecevit: Barış ve birlik hükümeti kurulmalıdır»

Demokrat gazetesi dünkü sayısında Ecevit'in kurulmasını istediği yeni hükümetin niteliğini belirten sözlerini başlığa çıkarmış. Demokrat'ın haberi veriş üslubu daha önce bu tür haberlerde izlediğimizden farklı:

"Hükümeti düşürmekle yeni bir bunalıma sürüklenilmeyeceğini söyleyen ana muhalefet partisi Genel Başkanı, bunalımdan çıkış yolunun CHP-AP-MSP'nin katılımıyla oluşturulacak bir yıllık demokratik birlik hükümetiyle sağlanacağını öne sürdü ve 'bunalımdan çıkış yolu da, bu hükümetle varılan aşamadan sonra, ancak, Türkiye'nin dağılan güçlerini toparlayabilecek bir demokratik birlik hükümetiyle, barış hükümetiyle bulunabilir."

Ilıcak'ın faşizm tahlili

Tercüman yazarı Nazlı Ilıcak Türkiye ve dünyada faşizmin durumunu tahlil ediyor:

"Peki, her yerde faşizm hayal edenlere ne denir? Faşizm, bir memlekete, ya ordu eliyle veya Almanya'da olduğu gibi güçlü bir siyasi parti kanalıyla gelebilir.

"1933'te Almanya'da Cumhurbaşkanı Hindenburg, Hitler'i Başbakan yaptığında, Nasyonal Sosyalist Parti, parlamentonun en büyük partisiydi. Faşizm'in İtalya'ya hakim olması ise ancak, Mussolini'nin Başbakanlığa tayininden sonra gerçekleşmiştir.

"Türkiye'de buna benzer bir durum mevcut değildir. Çünkü Ecevit'in faşist olarak nitelediği partinin oy yüzdesi 10 senede ancak % 7'ye yükselebilmiştir. Üstelik liderinin, Başbakanlığa getirilmesi ihtimali de yoktur.

"Faşizm bir de Güney Amerika'daki gibi, askeri darbeler yoluyla yerleşir. Türk Silahlı Kuvvetleri Atatürk çizgisini benimsemiştir, faşizme de komünizme de karşıdır. Cumhuriyet dönemindeki müdahalelerinde hemen iktidarı bırakması bunun delilidir.

"Dünyada hiç değilse civarımızda faşizm gerilemekte, buna mukabil komünizm yeni yeni tesir sahaları elde etmektedir. Son senelerde Yunanistan, Portekiz, İspanya, İran faşizmi alt ederken, Vietnam, Kamboçya, Laos, Afganistan komünizmin pençesine düşmüştür.

"Her şeyden önce, faşizmin Moskova gibi bir Kâbesi, bir beynelminel ideolojisi yoktur. Zaten zaafı bu noktadan kaynaklanmakta ve bu sebepten tekrar demokrasiye dönmek mümkün olmaktadır."

Nuri Eren Çin'i örnek gösteriyor

Pazar günleri Günaydın gazetesinde yazan emekli Büyükelçi Nuri Eren Türkiye'nin içinde bulunduğu sorunları araştırırken Çin'i şöyle anlatıyor:

"Bu gezilerim Mao Tse Tung iktidarının ekonomik ve sosyal katkısının yaygın sonuçlarını da belirlemiştir. Hiç bir bölgede yoksul, bezgin, ezgin insanlara rastlamadık. Köylünün kulübesinde çay ikram ettiği fincanlar bile sayılıydı: Yiyeceği çok kısıtlıydı. Fakat evi ve üstü başı temiz ve düzgündü. Daima geleceğe güven belirtiyor, çocuklarının yeni olanaklarından konuşuyordu. Mao Tse Tung'dan önce Çin iç ve dış harplerle parçalanmış, yıkılmış, yakılmış ve hepsinden kötü olarak milli haysiyetini kaybetmiş bir durumdaydı. Mao çalışan, yıkılanı, yakılanı imar eden bir ülke yaratmıştı. Başarısının en büyüğü Çin milletine kaybetmiş olduğu milli haysiyeti, milli güveni vermiş bulunmasıydı."

TİKP İl Örgütü: "Soruşturma Bürosu lağvedilsin işkence sorumluları cezalandırılsın"

Gaziantep'te Vilayet Konağının bodrumunda işkenceler hala sürüyor

- Evinin çöplüğünde yırtılmış bir bildiri parçası bulunan bakkal 4 gün işkence gördü....
- TİKP İl Örgütü işkence gören bütün vatandaşları kendilerine başvurmaya çağırdı.

ALİ ÖZTÜRK (GAZİANTEP)

GAZİANTEP Vilayet Konağının bodrumunda yurttaşlara uygulanan işkenceler hâlâ sürerken Vali suskunluk içinde. Görevinden alınan Emniyet Müdürü Ferdi Erzaim ise, işkencelerin kamuoyuna yansımasından şikayet ederek "Olup bitenleri sağır sultan bile duyuyor" dedi.

İşkence yayınımızı susturmak amacıyla muhabirimiz Bilal Güneş de hâlâ gözaltında tutuluyor. Bu arada Gaziantep'in Yukarı Bayır Mahallesinde, evinin çöplüğünde bildiri parçası bulunduğu gerekçesiyle Mecit Can adında bir bakkala elektrik şoku ve falaka yöntemiyle işkence yapıldı.

YENİ BİR İŞKENCE OLAYI DAHA

Aylardır sudan bahanelerle Vilayet Konağının bodrumuna götürülen yurttaşlar orada gördükleri işkenceyi açıklamaktan çekinir hale gelmişlerdi. Ancak Türkiye İşçi Köylü Partisi ve gazetemizin bu olayları açığa çıkarmasından sonra yurttaşlar kendilerine yapılan işkenceleri açıklamaya başladılar.

Mecit Can adında bir bakkal Soruşturma Bürosunda 4 gün kaldığı sürece maruz kaldığı muameleyi şöyle anlatıyor:

"Haziranın başlarında bir grup polis dükkanıma geldi. Mecit Can sen misin dediler. Evet benim deyince dükkanımı baştan aşağı aradılar. Bir şey bula-

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Dev-Yol ile Kurtuluş yine çatıştı iki genç yaralandı

ANKARA (ÖZEL)

DEV-Yol ile Kurtuluş grupları arasında önceki gün de çatışma çıktı ve iki öğrenci tabanca kurşunlarıyla yaralandı.

Önceki gün öğleye doğru Hacettepe Yurdunun önünde bulunan bir gruba ateş açıldığı, yurdun önündeki grupla diğer grup arasında çatışma olduğu öğrenildi. Çatışma sırasında 20 yaşındaki Kenan Topçu ile 18 yaşındaki Ahmet Asatekin yaralandılar.

Olayla ilgisi bulunan 6 kişinin gözaltına alındığı, gözaltına alınanların evlerinde yapılan aramada 4 tabanca bulunduğu bildirildi.

Önceki günkü çatışmadan sonra Kurtuluş ile Dev-Yol grupları arasında "ateş-kes" anlaşması yapıldığı öne sürüldü.

Öte yandan önceki gün Hacettepe Yurdunda kalan bir öğrenci tren yolundaki tünelde faşistler tarafından kurşunlandı. Faşistlerin öğrenciye önce kimlik sordukları, sonra da ateş açtıkları öğrenildi. Öğrencinin yara almadan kurtulduğu bildirildi.

Bir banka memuru sahte imzayla dört Bağ-Kur üyesinin maaşlarını çekti

- Halk Bank-Der: "Parayı çekip sonra teslim eden memur serbestken, ilerici olan üyelerimiz sürüldü."

HABER MERKEZİ

HALK Bankası Yenişehir Şubesinde çalışan Ayşe Yüce adlı bir memur dört banka emeklisinin imzasını taklit ederek 486 bin liralarına el koydu. Yolsuzluk konusunda bir açıklama yapan Halk-Bank-Der (Halk Bankası Personeli Birleşme ve Dayanışma Derneği) Yönetim Kurulu "Ayşe Yüce isimli memurun serbest dolaştığını, olayla ilgisi olmayan üyelerinin ise sürüldüğünü" ileri sürdü.

Açıklamada Ayşe Yüce isimli memurun ablası Asuman Yüce'nin Genel Müdürün sekreteri, para alınmasında rolü bulunan Yenişehir Şube Müdürü Namık Pusat'ın ise Genel Müdürün yakın

(Devamı sa. 6 sü. 3'de)

Kartal'daki olaylar nedeniyle gözaltına alınmıştı

Sorguya çekilen genç kız kendini 2. kattan attı

İSTANBUL (ÖZEL)

Kartal'da bir asteğmen ve bir erin öldürülmesiyle sonuçlanan olaylardan sonra gözaltına alınan ve sorguya çekilen lise öğrencisi bir genç kız intihara teşebbüs etti.

OLAY NASIL GELİŞTİ?

Cumartesi günkü gazetemizde yayınlanan haberde de yer aldığı gibi, olaylardan sonra aranmaya başlanan Songül Kayabaşı'yı annesi eve çağırmış ve gelen güvenlik kuvvetleri de Kayabaşı'yı, alarak götürmüşlerdi.

Sorguya çekilen genç kızın önce olaylardan haberdar olmadığını belirttiği ve hiç ilgisinin bulunmadığını söylediği öğrenildi. Ancak Songül Kayabaşı daha sonra, "Evet olaylarla ilişkim vardır, bildiklerim vardır. Ancak beni evime götürür, annemle görüştürürseniz bildiklerimi söylerim" şeklinde konuştu.

Güvenlik kuvvetleri bunun üzerine Songül Kayabaşı'yı Kartal Karlıktepe Mahallesindeki evine getirdiler. Genç kız eve getirilince kendisini pencereden atarak intihar etmek istedi. 2. kattan düşen Songün Kayabaşı'nın ağır yaralandığı ve halen komada bulunduğu bildirildi.

18 yaşında olan Songül Kayabaşı, Kartal Lisesinde öğrenci idi. Kayabaşı'nın teslim olmasından önce ailesine de yoğun baskı yapıldığı ve "Kızı vermezseniz sizi götürürüz" denildiği öğrenildi.

Moskova yanlısı TKP'nin şefi İsmail Bilen'in S. Üstüngel takma adıyla tamamen Sovyetler Birliği'ne övgü düzmek için yazdığı kitabın kapağı.

Dergilerinin adında bile «Sovyetlere övgü» var

HABER MERKEZİ

MOSKOVA yanlısı "Savaşım" dergisinin kapatılmasından sonra yerine çıkmaya başlayan "Güneşli Dünya" dergisinin, adını sahte TKP'nin Başkanı İ. Bilen'in "Güneşli Dünya" kitabından aldığı öğrenildi. 1977 yılında Ürün Yayınları tarafından basılan ve İ. Bilen'in diğer takma adı olan S. Üstüngel imzasını taşıyan bu kitapta, Sovyetler Birliği'ne övgüler düzülmektedir. Kitabın önsözünde şunlar söylenmektedir:

"Güneşli Dünya- Sovyetler Birliği!... Güneşli Dünya'nın ışınları halkımızın savaşlarında yansıyor.

"Aradan yedi yıl geçti. Sovyetlerde bitevive gelişmeler oldu, oluyor. Yedi yıl önceki sayılar bu gün küçük, eksik kalıyor...

"Güneşli Dünya, Sovyetler Birliği. Dünyamızın 22 milyon kilometresini kaplar bu ülke. Onun bayram yerinde bugün neler neler sergilenmiyor... Yeni yeni kentler, mantar gibi yerden bitiyor. Apartmanlar, gökdelenler üstüste, dağ dağ yükseliyor... Petrol, gaz boruları, BAM gibi yeni trans-sibir demiryolları, ana asfalt yolları bu ülkeyi bir ağ gibi kaplıyor..."

Kitabın diğer bölümlerinde de "Güneşli Dünya" diye tanımlanan Sovyetler Birliği'ne övgüler sürdürülmektedir. Moskova yanlılarının dergilerinin adını koyarken bile "Sovyetler Birliği"ni kastetmeleri, bunların karakteri açısından dikkat çekiyor.

Sıkıyönetim, ilkokullarda da sınıf ve okul gezilerini yasakladı

İZMİR (ÖZEL)

SIKIYÖNETİM Komutanlığı, İzmir ve çevresindeki okullarda 7 numaralı bildirisiyle her türlü gezileri yasakladı. İl ve ilçelerdeki İlköğretim müdürlüklerince ilkokullara gönderilen genelgede bütün sınıf ve okul gezilerinin Sıkıyönetim Komutanlığınca yasaklandığı bildiriliyor.

Genelgede ayrıca okul veya sınıf bünyesinde velileri davet ederek, diploma töreni ya da anneler günü gibi günlerin kutlanmasının da yasaklandığı belirtiliyor.

Öte yandan, okullara her türlü dernek ve kuruluşlardan bildiri ve bülten getirmenin de yasak olduğu söylenen genelgede bu yasaklara uyulmadığı taktirde, okul müdürlerinin sorumlu tutulacağı ifade ediliyor.

Orta dereceli okullarda konulan bu tür yasakların, ilkokullarda da uygulamaya sokulması, öğretmen ve öğrenci velileri tarafından tepkiyle karşılanıyor.

Irak seçimlerinde BAAS Partisi önde gidiyor

- 250 üyeli parlamentonun 235 üyesi belirlendi.

SABİT YURURDURMAZ BAĞDAT'TAN BİLDİRİYOR

IRAK'ta krallığın 1958 yılında yıkılmasından bu yana yapılan ilk genel seçimde iktidardaki BAAS Partisi önde gidiyor. Cuma günü parlamentonun 250 üyesini belirlemek için

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

örse çekiç

Gülay Göktürk

DİSK'in müzmin derdi

DİSK'in çalışma raporuna şöyle bir göz atın.

Konfederasyonun son birkaç senedir içine düştüğü çözümsüzlüğü, müzminleşen derdini, çıkmazının ne olduğunu açık seçik görebilirsiniz.

Raporun dünyada ve Türkiye'de siyasal şartları değerlendirdiği, durum tahlili yaptığı bölüme bakıyorsunuz. Amerikan emperyalizminin durumu, Rusya'nın dünyadaki konumu, Afganistan, Çin, Vietnam, Kamboçya olaylarına bakış, Üçüncü Dünyayı, savaş ve barış meselelerini tahlil ediş, Türkiye'de emperyalizmin konumu, faşizm tahlili, partileri değerlendiriş... Hepsi de TKP'nin tahlillerinin aynısı.

Arkasından raporun üçüncü bölümüne geçiyorsunuz bu bölümde de TKP'ye bölücülüğünden, tasfiyeciliğinden anti-demokratik, disiplinsiz tutumundan ötürü veryansın edilişini, her bir eylem anlatılırken "İşte o mahut grup bizim eylemimizi böyle böyle sabote etti. Başarısızlığımıza neden oldu" diye yakınmaları okuyorsunuz.

Kısacası Baştürk yönetimi bütün tahlillerinde, siyasetlerinde TKP'ye kulak veriyor, onun dünyaya ve Türkiye'ye bakışını taklit ediyor, ardından da bu siyasetin temsilcilerinin örgüt içinde hakim olmak isteyişinden, tahribatından şikayet ediyor. "Nasıl oldu da bu adamları iki senedir bir türlü altedemedim, etkinliklerini kıramadım" diye kara kara düşünüyor.

Aslında biz tam iki senedir bu çelişkiye parmak basıyor, DİSK yöneticilerine bu tersliği göstermek istiyoruz.

Bir kere daha söyleyelim.

Olmaz Sayın DİSK yöneticileri.

Siz, örgütü yiyip bitiren bu ideolojik ve siyasi çizgiyi kavrayıp değiştirmedikçe, siz TKP'yi siyasi ve ideolojik planda mahkum etmedikçe, onlarla eylem planında da baş edemezsiniz. İstediğiniz ilkeleri koyun, istediğiniz tüzük değişikliklerini yapın, istediğiniz kadar ihraç kararları, askı kararları alın, onlarla baş edemezsiniz. Olsa olsa onların bir kopyası durumuna düşersiniz. Çünkü döğüştüğünüz minder, onların minderidir. Siz o minderde kaldıkça TKP daima sizden daha iyi dövüşecek, sizi alt edecektir.

* * *

Şimdi DİSK yeni bir genel kurul yaşayacak.

DİSK içinde varolan çeşitli güçler çarpışacak ve sonunda yeni bir yönetim oluşacak.

Bu çarpışmanın sonunda ortaya nasıl bir tablo çıkacağı, yönetimde kimlerin bulunacağı elbette önemli bir meseledir. Ama bundan da önemli olan DİSK'i yöneten zihniyetin değişmesidir.

Son zamanlarda DİSK yöneticilerinin de birçok yerde kabul ettikleri gibi DİSK, zor, buhranlı bir dönem yaşamaktadır. Örgüt, son senelerde gücünden, etkinliğinden çok şeyler yitirmiştir. Kamuoyunun desteğini, üyelerinin güvenini büyük ölçüde kaybetmiştir. İşçi sınıfının güçlü bir sendikal önderliğe her zamankinden daha çok ihtiyaç duyduğu bu zor dönemde, üzerine düşen görevi yapamadığı gibi izlediği yanlış siyasetlerle faydadan çok zarar vermiştir.

İşte bu yüzden DİSK'i düştüğü bu güç durumdan kurtarabilecek, ona yeniden saygınlığını ve gücünü kazandırabilecek olan şey, basit bir kadro değişikliği ya da üç beş "ilerlemeci"nin tüzüksel tedbirlerle dışlanması, şu ya da bu fraksiyonun bir farkla üstünlük sağlaması vs. değil köklü bir değişikliktir.

DİSK'te böyle köklü bir değişikliği bugünden yarına beklemek elbette hayalcilik olur. Şu anda DİSK'te bunu mümkün kılan şartlar yoktur. Ancak bu genel kurul böylesi köklü bir değişikliği gerçekleştiremese bile bu şartların gelişmesi için bir parça yol açan, gelişmeyi kolaştıran bir etki yaratabilir. Gelişmenin karşısına azgınca dikilen, sınıfın en azgın düşmanlarını biraz gerileten, buna karşılık tabanda gelişen güçlerin önünü biraz olsun açan bir sonuç doğurabilir.

Sanırız bugünkü şartlarında DİSK'in 7. Genel Kurulundan beklenebilecek en iyi sonuç da budur.

DERDE DÜŞMÜŞ DERT EVLERİ

HASTANELER

METİN GÖKTÜRK

5

Cerrahpaşa Merkez Laboratuvarı, bir tüp çayı idrar niyetine tahlil edip "kanlıdır" diye rapor vermişti

"Burada yalnız Hoca'nın özel hastaları yatar"

● *Hastanede dolu bir oksijen tüpü bulmak bile şansa kalmıştır*

BİR miktar kan belirtisi..." Gerisini okuyamadılar, herkes makaraları koyverdi. "Eh, artık pes doğrusu, bu kadarı da olmaz" dendi. "Vallahi bu iş tıp tarihine geçmeli" dedi birisi.

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Hastanesinin Merkez Laboratuvarı akıl almaz tahlil sonuçları ile ünlüdür. Kırk yıllık şeker hastasının idrarında şekerden eser görülmez de, zafiyetliyi şekerden öldürür bu raporlar.

Doktorlar şaşkına döndükleri bu tahlil sonuçlarını birbirlerine gösterir, güler, kızar, üzülürler ve bu iş böylece sürer gider.

Geçtiğimiz yıl muzip bir doktorun aklına müthiş bir fikir gelir. Hemen uygulamaya geçilir. Bir tüpün içine biraz çay koyup, uydurma bir hasta ismiyle, idrar tahlili için Merkez Laboratuvarına gönderirler. Ve oturup beklemeye başlarlar. Kısa süre sonra sonuç gelir: "Tahlil için gönderilen idrarda bir miktar kan..."

Doktorların "Tıp tarihine geçmeli" dedikleri bu olay hâlâ dillerde. Ve Merkez Laboratuvarı o müthiş tahlillerine hâlâ devam ediyor.

* * *

Yani doktora yalanı yalnız hasta söylemez. Laboratuvarlar, röntgenler ve öteki aletler de hasta ile yalancılıkta yarışır:

— Aman o tansiyon aletini bırak, başka bir tane bul. Sen onu anlamazsın. Sıfırı sıfırda değil onun.

— Meraklanma ben onun huyunu öğrendim artık. Hep iki fazlasını gösteriyor. Ne okuduysan iki eksiğini alacaksın. Ama bunu keşfedene kadar, ne kadar tansiyon ölçtüysem, hepsi de yüksek çıktı.

* * *

Hastayı arabadan indirememişlerdi. Doktor aletlerini kapıp arabaya girdi. İki dakika sonra çıktığında bütün keyfi kaçmıştı. "Yemek borusunda kanamalı varis" dedi, "İşte şimdi durum kötü, çok kötü, çok." Bir şey anlamamıştım. Bir yandan telefonla başka hastaneleri ararken, bir yandan da anlattı: "Bu kanamayı hemen dindirmek gerek. Bunun için de yemek borusuna sokulan bir alet vardır, ince plastik bir balon. Sokulduktan sonra şişirilir. Şişen balon varisler üzerine basınç yaparak kanamayı durdurur, sonra tedaviye geçilebilir. Ama o alet hastanede yok. Geçenlerde de gene lazım olmuştu. Bereket, hastanın Vatan Hastanesinde bir tanıdığı varmış oradan kapıp getirdiler de kanı durdurabildik."

"Eee, şimdi ne olacak?" Sıkıntılı sıkıntılı yüzüme baktı "Bilmiyorum"...

* * *

SSK'nın parası boldur. Dilediği aleti edevatı dilediği kadar alır. Alır da ne yapar, o ayrı mesele ama, isterse alır ya.

Ya devlet hastaneleri, üniversite hastaneleri? Devlet tüm sağlık hizmetleri için bütçesinin yüzde dördünü ayırmış. Bozdur bozdur harca. Üniversite hastanelerinin döner sermaye bütçesi ise, gittikçe küçülen daireler çizerek sıfıra doğru ilerliyor. Bir yaraya merhem almak bir yana, hastanın, personelin yemeğini güç çıkartıyor.

Hasta odasına elektrik ampulü bile alınamaz da mum ışığında damar aranır gece yarıları. Elektro çeken doktorun bir gözü ekranda, öteki gözü kağıt şeridin bobinindedir. Gerçi bir bobin 750 liradır ve aşağı yukarı 50 hastaya yeter ama, bitiverirse, yenisini aldıracak enayi hasta bulmak kolay iş değildir. Koca dahiliye servisinde işe yarar bir defiblatör (durmuş kalbi elektrik şoku ile tekrar çalıştıran alet) bulmak meseledir. Ameliyattan çıkmış hastanın nefes yollarını temizlemekte kullanılan aspiratör sık sık bozulur. Duvardaki vakum zaten göstermeliktir. Dolu bir oksijen tüpü bulmak şansa kalmıştır.

Ve daha kimbilir neler neler eksiktir, ya da bozuktur. Bu kadarını zor öğrenebildim.

Ama bir Kronei Yoğun Bakım Ünitesi var ki...

TV'deki "Hastaneler" gibi

İZNİ koparttıktan sonra "Görevliden başkası kesin olarak giremez" yazılı kapıdan ayaklarımın ucuna basarak içeri girdim. Işıklar loş, yerler ışıl ışıl, geniş, ferah, çıt çıkmıyor. Tam ortada televizyon ekranı gibi ekranları, yanar söner yüzlerce ışığı bulunan acayip bir cihaz. Adı "skop"muş. Herbiri ayrı bölmelerde altı tane hasta derin derin uyuyor. Bölmelerin her biri orta boy bir salon kadar. Hastaların göğüslerine kablolar tutturulmuş. Kalp atışları skop denilen cihazın ekranlarında sürekli olarak izleniyor. Gece gündüz, saat saat, dakika dakika. Hemşirenin gözü her saniye ekranlarda. Fotoğraf çeksem dedim. Maazallah flaşın ışığı hastalardan birkaçını o saniye götürür. Adamlar enfarktüslü. Fısır fısır biraz daha konuşup, yine sessizce dışarı çıktık. Bir melek hemşire, güleç yüzlü bir hastabakıcı ve bir nöbetçi doktor... Sigaradan vazgeçtik, çay bile içmeden 24 saat başlarında bekliyorlar.

"Oh be, içim açıldı. Hiç olmazsa kalbimizi emanet edecek garantili bir yerimiz var hastanelerde" diye keyifleniyordum ki, kapıya kadar benimle gelen güleç yüzlü hastabakıcı "O kadar saf olma" der gibi yüzüme bakıp hevesimi kursağımda bıraktı: "Burada yalnız hocanın özel hastaları yatar."

DEVAM EDECEK

İHTİYARIN TİZ ÇIĞLIKLARI BÜTÜN HASTANEYİ KAPLADI

AĞIR bir ameliyattan öğlen üzeri çıkmıştı. Serumlar vakum ve oksijen hortumları arasında mecalsiz yatıyordu. Hastabakıcıya "idrarım var, yapamıyorum" diyeli saatler geçmişti. "Bekle" demişler, bir daha da görünmemişlerdi. Dişini sıkıp saatlerce bekledi. Mesane dolmuş ameliyatın taze dikişlerini zorlamaya başlamıştı. Artık sabrı tükenmişti. Sessiz sessiz ağlamaları iniltilere, iniltiler feryatlara döndü.

Stajyer genç, ihtiyarın sesini tesadüfen duydu. Tesadüfen o anda işi yoktu, ilgilendi. Hemşireden idrar sondasını istedi. Yoktu. Öteki servisler? Onlarda da yoktu. İşte bu tesadüf değildi.

Başka bir hastanın refakatçisi hastaneye koştu. 1000 lira verip yeni bir sonda aldı getirdi. Stajyer genç sondayı kaptı "Çabuk" dedi "steril vazelin getirin." İhtiyarın karnında dikişlerin çevresi gerilmiş, tuhaf kıpırtılarla seğriyordu. İdrar torbası neredeyse patlayacaktı. "Dolapta steril vazelin de kalmamış". On kişilik koğuşta bir panik başladı. Ayağa kalkabilen hastalar elleri ile dikişlerini tuta tuta ihtiyarın yanına yaklaştılar. Kalkamayanlar kafalarını yastıklarından kaldırıp, iniltilerini içlerinde tutup, dehşet içinde durumu izliyorlardı.

Beklemek imkansızdı. Stajyer genç ambalajı yırtarak açtı sondayı kuru kuru idrar deliğine dayadı. İhtiyarın kısık tiz çığlıkları koğuşu, servisi ve bütün hastaneyi kapladı. Sonda takılmıştı. Sondanın öbür ucundan fışkıran idrar koca tenekeyi doldurmaya başladığında ihtiyarın sesi kesilmiş, sararmış başı yastığa düşmüştü.

Bir okuyucu mektubu

Midesi kanayan bir hasta ölümden nasıl kurtulur?

DURSUN ASLAN (MERSİN)

Bir devlet memuru olarak midem kanarken yattığım Mersin Devlet Hastanesinde başımdan geçen bir olayı dile getirmek amacım.

27 Mayıs tarihinde gittiğim hastanede doktor beni görmeden yatmama karar vermiş. Vermiş vermesine ya, nereye yatacağımı söylememiş. Hastanede iki kısım var. Bir "özel" kısım, bir de sıradan vatandaşların yattığı kısım. "Özel" kısımda da durum pek parlak olmamasına rağmen yine de, diğer kısma nazaran daha iyiceymiş. Bu kısımda yer olmadığından bizi diğer kısma yatırdılar. Yatırdılar ya, hastanenin bir tek dahiliye doktoru varmış, o da dışardan ücretli gelmekteymiş ve o gün de tatil olduğundan doktor ortada yok.

Kaldığım odada lambanın olmadığını, tansiyonumu ölçecek aletin bulunmadığını, enjektörün tencerede kaynatıldığını söylersem bilmem ilacın ve serumun olmadığını belirtmeme ayrıca gerek kalır mı?

Bu şartlarda geceyi geçiren bir kanamalı hastanın ölmemesi bir mucize sayılmaz mı, bilmiyorum. Bir devlet memuru olarak biraz olanaklarım uygun olmasa ve yattığımın ikinci günü dışardan ücretle gelen doktordan rapor alıp, gidip hastane dışında bir yerde kendi olanaklarımla tedavi olmasaydım, bilmiyorum, şimdi ne olurdum?

DİSK GENEL KURULUNA 2 GÜN KALA

İTTİFAKLAR GİDEREK BERRAKLAŞIYOR

"TKP", Baştürklü bir yönetimde yer kapmaya çalışıyor

İŞÇİ SENDİKA

TKP tek başına iktidar olma umudu görmediğinden hesaplarını en "kârlı" koalisyon formülü üzerine kuruyor. Kulislerde güçlü olduğu izlenimini yaratarak pazarlık gücünü artırmaya çalışıyor

● CHP, TKP'nin mümkün olduğu kadar dışlandığı bir DİSK yönetimi için çalışıyor. Bu amaçla TKP, TİP ve TSİP dışında kalan güçlerle çeşitli ittifak formülleri arıyor

● TİP, yayınlarında esas hücumu "goşist" diye adlandırdığı akımlara yöneltiyor DİSK Genel Kurulunda TİP TSİP-TKP-DDKD ittifakını savunuyor

● Dev-Yol ve diğer ara akımlar, TKP ve CHP kanadı arasında kalan ve Genel Kurulda kilit bir rol oynayan bu grup temsilcileri şimdi anahtar konumlarından en iyi şekilde yararlanarak CHP'lilerle uygun bir ittifak oluşturma çalışmaları içinde

İŞÇİ SERVİSİ

DİSK Genel Kurulunun iyice yaklaştığı bu günlerde, çeşitli siyasi akımların Genel Kurula ilişkin politikaları da berraklaşmaya başladı.

Şimdiye kadar üç kutup çevresinde cereyan eden Genel Kurul mücadelesi giderek iki kutuplu bir görünüm kazanıyor. Sahte TKP'li sendikaların, TİP, TSİP, DDKD ve CHP'nin bir kesimini yanlarına çekerek bir cephe oluşturma faaliyetlerinin yoğunlaşması, CHP'li sendikacılar ile CHP ve TKP arasında kalan grupları birbirine yaklaştırıyor.

TÜRKLER EKİBİNİN HESABI

Genel Kurul öncesinde yürüttükleri kulis çalışmalarından anlaşıldığı kadarıyla, Türkler kanadı, tek başlarına DİSK yönetimine gelme umudu taşımamakla birlikte, delege güçlerini olduğundan yüksek göstermeye ve güçlü oldukları izlenimi yaratmaya çalışıyorlar.

Kulislerde, "Genel-İş delegasyonu içinde çok sayıda destekçileri olduğu", "Çoğunluğu sağlamak için sadece 20-25 delegeye ihtiyaçları olduğu" yolunda söylentiler yayan "TKP"liler, böylece, ilerde yürütme kurulu için girişecekleri görüşmelerde pazarlık güçlerini artırmayı amaçlıyorlar.

Türkler ekibinin Genel Kurulda TİP, TSİP, DDKD delegasyonu ile ittifak yapmaya hazırlandığı, ayrıca, Türkler'in CHP'nin merkeze muhalefet eden bir kanadı ile de bazı temaslar kurarak yanına çekmeye çalıştığı belirtiliyor.

TKP'nin görüşlerini yansıtan Güneşli Dünya dergisi, DİSK Genel Kurulu ile ilgili bir yazısında, "işçi partileri" diye adlandırdığı TİP ve TSİP'le "goşizme ve sosyal reformizme karşı" ittifak yapacağını açıklarken, bu ittifakın, TKP'nin konumunu zayıflatmaması gerektiğine de özellikle işaret ediyor.

TİP'in görüşlerini yansıtan Yürüyüş dergisi ise, DİSK'le ilgili değerlendirmelerinde, esas hücumu "goşist" dediği akımlara yöneltiyor.

Yürüyuş dergisi, TİP'in Genel Kurul politikasını şöyle özetliyor:

"DİSK içindeki sınıf sendikacılığı hareketi içinde bulunan CHP'li Birlik Dayanışmacı, TSİP'li, Devrimci Demokrat ve TİP'li kadrolar böyle bir mücadele için safiarını sıklaştırmalıdırlar. Bu birlik sağlanabildiği oranda her tür sınıf uzlaşmacılığı her tür goşist akım ve eğilim kısa sürede etkisizleştirilebilir."

DİĞER KANAT DA HAZIRLIK İÇİNDE

TKP kanadının cepheleşme faaliyetinin artması ile birlikte, CHP'li sendikacılar ile, DİSK içinde yer alan çeşitli gruplar arasındaki yakınlaşmanın da hızlandığı görülüyor.

Türkler kanadının yürüttüğü propagandanın aksine, TKP'nin Genel Kurul Delegasyonunun üçte birini bile kontrol edemeyeceğini öne süren bazı sendikacılar, TKP'nin yürütme kuruluna girmesinin "zor" olduğunu belirtiyorlar.

Ne Türkler ekibinin, ne de CHP'li sendikacıların gücü, tek başına iktidar olmaya yetmediğinden, bu iki grup dışında kalan diğer parti ve fraksiyonların oluşturduğu üçüncü grup, Genel Kurulun sonuçları üzerinde belirleyici bir rol oynuyor.

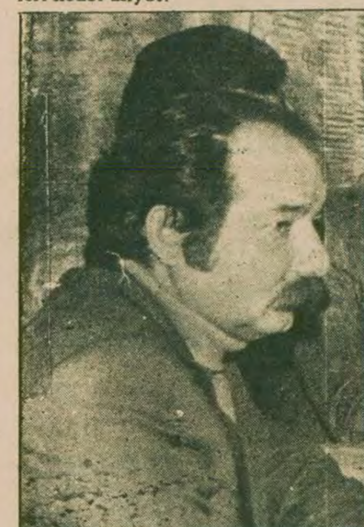
BAŞTÜRK: Bu dönem de DİSK Genel Başkanı olarak kalacağına kesin gözüyle bakılıyor. Baştürk'ün örgüt içindeki gücünü bilen "TKP" ona pek dokunmadan, etrafındaki bazı isimleri hedef alıyor.

IŞIKLAR: Son günlerde, DİSK'te "birlik" ve "beraberlik"ten en çok söz eden kişi. Işıkların Genel Kurulda, kanatlararası denge unsuru rolünü oynayacağını söyleyenler çoğunlukta.

NEBİOĞLU: Bugüne kadar DİSK içinde ilerlemecilerle en çok çatışan yönetici olarak bilinen Nebioğlu, bu Genel Kurulda da "TKP"nin baş hedeflerinden biri olacak.

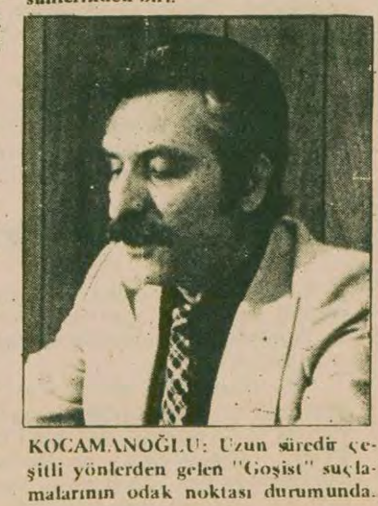
AKTULGALI: 1 Mayıs olayları ile ilgili olarak gözaltına alındığı sırada sendikası bazı gruplar tarafından işgal edilmişti. Kendi sendikası içinde zorluklarla karşı karşıya olan Aktulgalı'nın DİSK Yürütme Kurulundaki yerini koruyup koruyamayacağı bilinmiyor.

GÜVEN: Tekstil Genel Başkanlığını kaybetmesine rağmen, DİSK'teki mesaisinin önemli bir kısmını Tekstil'in sorunlarının çözümüne ayırıyor. Son günlerde başı Tekstil grevleri ile oldukça sıkışık olan Güven'in DİSK Genel Kurulu ile pek ilgilenemediği gözleniyor.

ZIRTILOĞLU DİSK'e bağlı sendikaların genel kurullarının değişmez divan başkanı Zırtıloğlu. DİSK Yürütme Kurulunun en sakin ve iddiasız isimlerinden biri.

KOCAMANOĞLU: Uzun süredir çeşitli yönlerden gelen "Goşist" suçlamalarının odak noktası durumunda.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

İnkar kimin kalesi?

Pravda'da yayınlanan yeni bir yazıda Türkiye'deki anarşinin arkasında Sovyetler Birliği'nin bulunduğu reddedilmiş. "Bunlar iş ilişkilerini bozmak isteyen Batılı çevrelerin iftiralarıdır. Sağın şiddet eylemlerine Maoist ve Troçkist gruplar yardımcı oluyor" denmiş.

Onlar bu açıklamaları yaparken TASS ajansı da Türkiye'nin nükleer mezarlık olacağı yolundaki tehditleri tekrarlıyordu.

Doğu Berlin'deki İ. Bilen Türkiye'deki yeni taktiklerini açıklıyor, TİP'i ve TSİP'i nasıl yutacaklarını, CHP'yi nasıl parçalayarak "sol kanat" adı verilen grubu nasıl kazanacaklarını anlatıyordu.

Birkaç gün önce de İlya Dzhirkvelov adlı KGB ajanı İngiliz Televizyonunda KGB'nin Türkiye'deki faaliyetlerini sergiliyordu.

Yine Dzhirkvelov'un anlattıklarına göre, bütün TASS muhabirleri birer KGB ajanıdır. Şimdi bunu Ankara'daki Mustafayef'e sorsanız, "Ben TASS muhabiri değilim ki, Moskova Radyosunun muhabiriyim" der çıkar işin içinden.

Yine Dzhirkvelov'a göre MİT içinde yüksek derecede bir yetkilinin çok "anti-Sovyet" olduğunu öğrenmişler. Önce çengel atmaya çalışmışlar, başaramayınca Moskova'dan bu MİT yöneticisinin öldürülmesi için emir almışlar.

Görevlerinden biri de Türkiye'deki Moskova yanlısı kişilerle irtibat içinde olmak ve onlardan yararlanmakmış.

Bunları da sorsanız, "Batılı çevrelerin iftirası" cevabını alırsınız.

Zaten suçu üstüne almamak için bulunan inkar yöntemlerinde MHP ile Sovyetler arasında ilginç bir benzerlik var. MHP yakalanıp açıklama yapan katillere veya itirafta bulunanlara "Delidir, ajandır" demiyor mu? Sovyetler de bir zaman kullandığı ama sonradan kendine muhalefet etmeye başlayan unsurlara ya "ajandır" diyor, ya da "deli" deyip tecrit kampına gönderiyor.

Dilerseniz Dzhirkvelov'un açıklamalarını Sovyet yetkililerine sorun:

— Siz Türkiye'deki anarşiyle ilgimiz yok diyorsunuz ama, eski bir KGB ajanı, Türkiye'de ne gibi faaliyetler yürüttüğünüzü açık açık anlatıyor?

— Efendim o kişi tipik bir akıl hastasıdır. Eğer Moskova'da bulunsaydı kendisini tedavi ederdik. Ama Batıya gittiği için bizim aleyhimizde propaganda için kullanıyorlar.

— Demek bu da MHP'lilerin projete tipte epileptiform hastalığına yakalananlarından.

— Olabilir ama muayene etmeden hastalığın adını kesin söyleyemeyiz.

— Peki, TKP'nin yürüttüğü bölücü ve yıkıcı faaliyete ne diyorsunuz?

— Hangi TKP? Almanya'daki mi, Londra'daki mi?

— Hangisi ise hangisi. Adamlar CHP Nevşehir İl Başkanının cenazesinde bile "İGD savaş alanlarında" diye bağırdılar.

— Bakın biz buna karışamayız. Her partinin bağımsızlığı vardır, istediğini yapar. Biz onlara böyle yapmayın diyemeyiz ki.

— Yani MHP ile ÜYD'nin ilişkisi gibi mi oluyor bu sizinki?

— Onu bilemeyiz, bizimkisi böyle.

— Demek sizin gerçekten anarşi ile bir ilişkiniz yok.

— Rica ederiz, yani dünya çapında ilişkilerimiz varken...

— Yani işgal gibi, tehdit gibi işlerle uğraşıp böyle anarşi gibi ufak tefek işleri de bağımsız uşaklarınıza bırakıyorsunuz.

— Bunlar hep Batılıların yalanları. Bakın geçenlerde Sinop'ta bir Toy kuşu çiftleşme zamanı geldiği için çığlıklar atmış. Bu ses panik yaratmış, bunu bile bizden bildiler. Neymiş, kuş Rusya'dan uçup gelmişmiş.

Bir zamanlar "İnkar yiğidin kalesidir" diye bir laf vardı. Şimdi inkar anarşistin, yıkıcının kalesi haline geldiğine göre herhalde yiğitler bu deyimi kullanmıyorlardır.

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

Grevler 1964 yılından beri kesilmedi

Sovyetlerde işçi muhalefeti eyleme dönüştü

■ Ülkenin güneyinde taze sebze bulmanın olanağı yok. Et ise zaten aylardır dükkanlardan kalkmış durumda. Orta Asya'da peynir, Kırım'da da un bulunmuyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SOVYET halkı, Togliattigrad ve Gorki'de iki büyük otomobil fabrikasında yüzbinlerce işçinin katıldığı grevler olduğunu ancak yabancı radyolardan öğrenebildi.

Togliattigrad ve Gorki'de 200 binin üstünde işçiyi kapsayan grevler resmen doğrulanamadı. Ne var ki, bu iki kentte aylardır huzursuzluk hüküm sürdüğü için hiç kimse grev haberini şaşkınlıkla karşılamadı.

GÖRKİ VE TOGLİATTİGRAD'DA NELER OLDU?

FİNANCİAL Times gazetesinin haberine göre, Togliattigrad'da Vaz Otomobil Fabrikasında çalışan işçiler 6 Mayısta 24 saat için işi bıraktılar. Et ve süt mamülleri kıtlığını protesto ettiler. Vaz Otomobil Fabrikası, yılda 700 bin otomobil üretiyor. Bu rakam, Sovyetler Birliği'nin otomobil üretiminin yüzde 55'ini oluşturuyor. Gözlemciler nisan ayının sonlarında işçilerin işi yavaşlattığını belirtiyorlar. Vaz Fabrikasında çalışan 100 bin işçiden 70 bini bu eyleme katılıyor. Bu aynı zamanda grev yapan otobüs şöförleriyle bir dayanışma hareketi oluyor.

Vaz Fabrikası İtalyan Fiat Fabrikasının yardımıyla kurulmuştur ve Batı Avrupa'da satılan Fiat-124 modeline göre üretim yapmaktadır. Ne var ki, aynı arabalar Sovyetler Birliği'nde maliyetinin üç katına satılmaktadır. Sovyet yurttaşları bu arabalara sahip olabilmek için yıllar öncesinden sıraya girmek zorunda.

GORKİ'DE 200 BİN İŞÇİ GREVE GİTTİ

GORKİ kentinde Volga marka otomobil ve kamyon üreten Gaz Fabrikasında ise greve giden işçilerin sayısı 200 bini buldu. 2 gün süren grev boyunca kentte bildiriler dağıtıldı. Bazı kaynaklara göre, işçiler gıda maddelerinin yetersizliği nedeniyle greve gittiler. Diğer bazı kaynaklar ise işçilerin, fabrika çalışanları için inşa edilen sosyal konutların, Moskova Olimpiyatları nedeniyle başkentten sürülen kişilere verilmesini protesto etmek için greve gittiklerini belirtiyorlar.

SOVYETLER BİRLİĞİ'NDE 1964 YILINDAN BU YANA GREVLER KESİLMEDİ

SOVYETLER Birliği'nde işçilerin grev yapması yasak olmasına rağmen Kruşçev döneminin son aylarından bu yana grevler hiç kesilmedi.

1964 yılında Novortcherkassk kentinde işçilerin ayaklanması kanla bastırıldı. Son beş yıl içinde de Letonya'nın başkenti Riga limanında ve Moskova'nın güneyinde bir sanayi kenti olan Tula'da grevler oldu. 1977 yılı başında Tula işçileri gıda maddelerinin yetersizliğini protesto ettiler. Brejnev bizzat Tula kentine gitmek zorunda kaldı.

GIDA MADDELERİ SATAN DÜKKANLAR BOMBOŞ

SOVYETLERİN büyük kentlerinde gıda maddeleri satan dükkanlar bu yıl da bomboş. En iyi durumda bulunan Moskova'da bile en hayati ihtiyaç maddeleri bulunamıyor. Halk Moskova'ya 250-300 km mesafedeki yerleşim merkezlerinden alış-veriş etmek için başkente hücum ediyor. Kolhoz pazarlarında bir kilo çilek 10 rubleden, domates 10 rubleden, patates ise 3 rubleden satılıyor.

Sovyetler Birliği'nde geçtiğimiz yıl et, sütlü madde ve balık üretimi saptanan hedeflere ulaşamadı. ABD'nin Afganistan'ın işgalinden sonra Sovyetlere tahıl ambargosu uygulaması da durumu iyice zorlaştırdı. Sovyet yönetimi, eldeki yiyecek stoklarını olimpiyatlar nedeniyle Moskova'ya gelecek turistlere ayırmak zorunda kaldı.

Bütün gözlemciler Sovyetler Birliği'nde hüküm süren yiyecek maddesi kıtlığının kolay kolay üstesinden gelinemeyeceğini, Moskova Olimpiyatlarından sonra kıtlığın daha da şiddetlenerek devam edeceğini belirtiyorlar.

ARZLA TALEP ARASINDA BÜYÜK DENGESİZLİK VAR

MAL arzının yetersizliği kentlerde uzun kuyruklar oluşmasına yol açıyor. Sovyet yetkilileri, maaşların üretimden daha hızlı arttığını, şehirlerde de nüfüs artışının köylere oranla çok daha hızlı olduğunu öne sürerek arzla talep arasındaki bu dengesizliği mazur göstermeye çalışıyorlar. Oysa bu da bir yalan olmaktan öteye gidemiyor. Çünkü kentlere oranla köylerde hiç bir ihtiyaç maddesi bulunamıyor.

1978 yılının temmuz ayında toplanan Merkez Komitesi, tarım alanında üretimin verimliliğinin artırılması kararı aldı. Kolhoz ve solhozlara et, sütlü maddeler ve sebzeler için daha fazla para ödenmeye başladı. Bu artış, devlet desteği ile fiyatlara yansıtılmadı. Ama tarımın durumu düzelmek bir yana daha da kötüledi.

1978-79 yılında, bir yıl öncesine oranla tarım üretimi yüzde 4 oranında düştü. Oysa planlamada yüzde 5.8 oranında bir artış öngörülmüştü. Tahıl üretimi yılda 220 milyon ton olarak tespit edilmişken, üretim 179 milyon tonda kaldı. Hayvancılık alanında planlanan hedeflere ulaşılamadı.

Ülkenin güneyinde taze sebze bulmanın olanağı yok. Et ise zaten aylardır dükkanlardan kalkmış durumda. Orta Asya'da peynir Kırım'da da un bulunmuyor.

İMTİYAZLI ZÜMRE İÇİN YOK YOK

AMA bu kuyruklar ve yokluklar ancak sıradan Sovyet vatandaşları için geçerli. Devletin ve partinin yüksek kademeleri için "yok" yok. İmtiyazlı zümre için açılan dükkanlarda, aylardır piyasadan kalkan mallar bulunduğu gibi, Doğu ve Batı Avrupa ülkelerinden ithal edilmiş her türlü mal da bulunuyor. İmtiyazlı zümre burada ya ruble ile alış-veriş yapıyor ya fiş veriyor ya da mevkisine göre yalnızca imza atmakla yetiniyor.

Sovyet yanlıları Homeyni'yi destekliyorlarmış!

İran Kürdistan Demokratik Partisi yine bölündü

■ "Halkın Fedaileri" örgütündeki Rus yanlıları da teşkilattan ayrıldı.

TAHRAN (ÖZEL)

İran Kürdistan Demokratik Partisinin (KDP) ikiye bölündüğü bildirildi. Gani Buluryan liderliğindeki aşırı Sovyet yanlısı kanadın, parti tabanının bir kısmını alarak KDP'den ayrıldığı ve İran ordusuna karşı savaşa son verdiği açıklandı.

Buluryan'ın sözcüsü, yaptığı açıklamada bundan böyle İran ordusuna karşı savaşmayacaklarını ve "Ayetullah Homeyni'yi ve Devlet Başkanı Beni Sadr'ı destekleyeceklerini" iddia etti.

Öte yandan 20 Haziran günü Tahran'da bir basın toplantısı düzenleyen KDP Genel Sekreteri Kasımlu'nun bir sözcüsü, Buluryan taraftarlarının tutumunu şiddetle kınadı. Sovyet yanlısı 7 Merkez Komitesi üyesini, "Tudeh'in oportünist siyasetine hizmet eden hainler" olarak niteleyen sözcü, KDP'den ayrılan grubun Kürtlerin milli haklarına ihanet ettiğini bildirdi.

Gani Buluryan, şimdiye kadar Kasımlu'nun liderliğindeki İran KDP'de Sovyet yanlısı bir kanat oluşturmuş, İran Meclisi seçimlerinde de milletvekili olarak Meclise girme olanağına kavuşmuştu. Meclis açıldığından bu yana Meclise gidemeyen Buluryan, Tahran'da nefretle anılıyor. Meclisteki birçok milletvekili, "Buluryan bu meclise gelirse onu öldürürler" şeklinde konuşuyor.

KDP'nin içindeki bu son bölünmenin yanı sıra, "Halkın Fedaileri" örgütü içindeki Sovyet yanlılarının da teşkilattan ayrıldıkları öğrenildi.

sorunlar çözümler

Demir cevheri rezervimiz ve cevher zenginleştirme üzerine (2)

Demir üretimi için entegre tesislerimizin ihtiyaç duydukları demir çevheri üç kaynaktan karşılanmaktadır: Kamu sektörü (TDÇİ Genel Müdürlüğü -Divriği İşletmesi), özel sektör ve çeşitli ülkelerden yapılan ithalat.

Türkiye'nin ortalama 2 milyon ton dolayında olan demir cevheri üretimi, Divriği işletmesi ve özel sektör elindeki 40'ın üzerindeki işletme tarafından hemen hemen yarı yarıya olmak üzere gerçekleştirilmektedir. Genelde kamu üretimi bir miktar daha ağır basmakta, özel kesimin üretim dalgalanmalarını göstermemekte ve ortalama 1,1 milyon ton üretimi düzenli olarak sağlalamaktadır.

İthalata gelince; 1977 yılında 17.622.168 $ karşılığı 666.714 ton, 1978 yılında 4.552.114 $ karşılığı 172.815 ton ve 1979 yılında 21.510.294 $ karşılığı 732.756 ton demir çevheri ithal edilmiştir (Kaynak: İGEME, İhracatı Geliştirme Merkezi İthalat gerçekleşme değerleri.) Cevher ithalatımızı gerçekleştirdiğimiz ana ülke Brezilya'dır. Bunun yanı sıra, ABD, Hindistan, Hollanda, İsveç'ten de ithalat yapılmaktadır. 1979 yılı ithalatı şöyledir:

ülke	ton	$
Brezilya	509.893	14.147.951.-
İsveç	63.460	1.559.577.-
İsviçre	129.884	5.022.741.-
Japonya	29.519	780.025.-
TOPLAM	732.756	21.510.294.-

Bu tabloda ilginç olan husus, İsviçre'nin dünya demir cevheri üretim ve ticareti içinde yer alan bir ülke olmaması, daha da ilginci, Japonya'nın dünyanın en büyük cevher ithalatçısı ülkesi olmasına karşın (1978'de 133.7 milyon ton cevher ithal etmiştir) geçen yıl bize cevher ihracatını gerçekleştirmiş olmasıdır.

Demir cevherinin bu durumu göz önünde tutularak:

— Yüksek fırınlarda yüksek tenörlü cevher kullanımı yerine, cevherlerimizin en iyi çekilde değerlendirilmesi göz önünde tutularak zenginleştirilmiş cevher kullanımına önem verilmelidir.

— Yıllardır sürüncemede bırakılan veya ağır aksak yürütülmekte olan projelerden Divriği projesine öncelikle ağırlık verilerek bir an önce tamamlanmalıdır

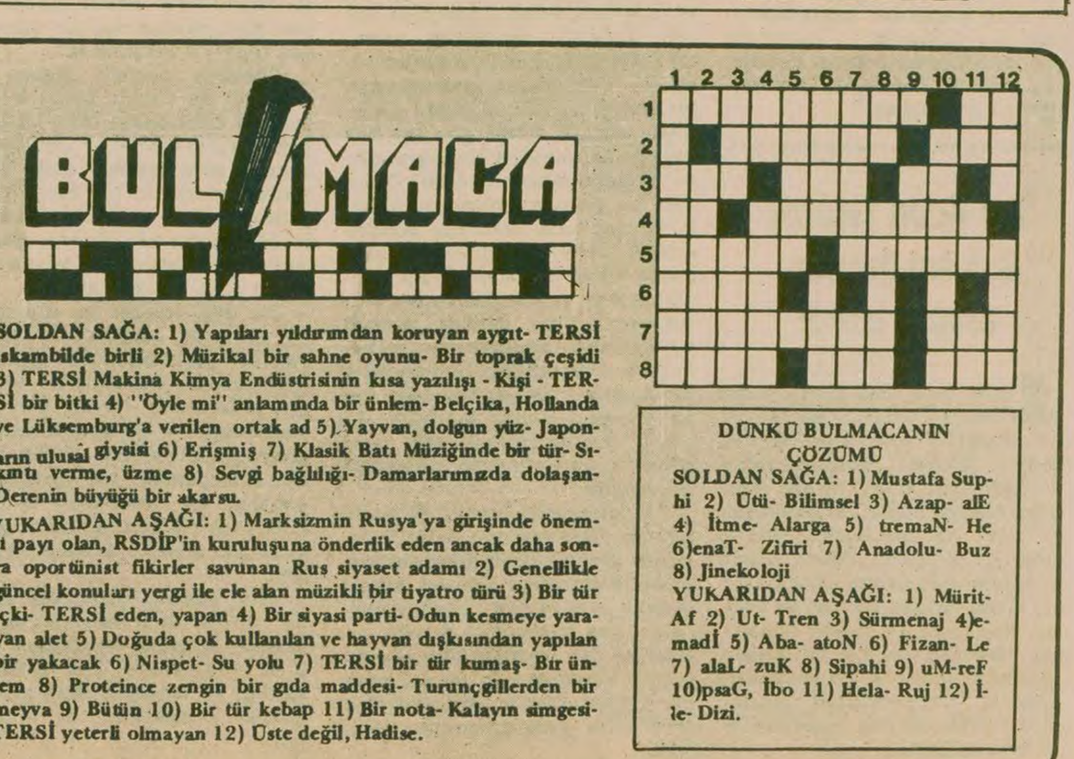
— Hasançelebi projesine hız verilmelidir.

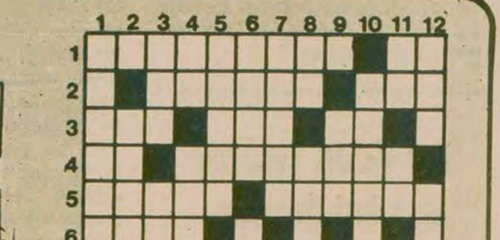
— Özel sektör elindeki küçük rezervler devlet eliyle, portatif şantiyelerle havza işletmeciliği yapılarak işletilmelidir. Bu tür bir uygulama özel kesim elindeki yatakların devleştirilmesini gerektirmez.

— Tüm cevher araştırmaları devletçe desteklenmeli, planlı bir şekilde arama projeleri halinde yürütülmeli, yapılan araştırmalar ve sonuçları sağlıklı bir şekilde kayda geçirilmelidir.

BİTTİ

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Yapıları yıldırımdan koruyan aygıt- TERSİ iskambilde birli 2) Müzikal bir sahne oyunu- Bir toprak çeşidi 3) TERSİ Makina Kimya Endüstrisinin kısa yazılışı - Kişi - TERSİ bir bitki 4) "Öyle mi" anlamında bir ünlem- Belçika, Hollanda ve Lüksemburg'a verilen ortak ad 5) Yayvan, dolgun yüz- Japonların ulusal giysisi 6) Erişmiş 7) Klasik Batı Müziğinde bir tür- Sıkıntı verme, üzme 8) Sevgi bağlılığı- Damarlarımızda dolaşan- Derenin büyüğü bir akarsu.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1) Marksizmin Rusya'ya girişinde önemli payı olan, RSDİP'in kuruluşuna önderlik eden ancak daha sonra oportünist fikirler savunan Rus siyaset adamı 2) Genellikle güncel konuları yergi ile ele alan müzikli bir tiyatro türü 3) Bir tür içki- TERSİ eden, yapan 4) Bir siyasi parti- Odun kesmeye yarayan alet 5) Doğuda çok kullanılan ve hayvan dışkısından yapılan bir yakacak 6) Nispet- Su yolu 7) TERSİ bir tür kumaş- Bir ünlem 8) Proteince zengin bir gıda maddesi- Turunçgillerden bir meyva 9) Bütün 10) Bir tür kebap 11) Bir nota- Kalayın simgesi- TERSİ yeterli olmayan 12) Üste değil, Hadise.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Mustafa Suphi 2) Ütü- Bilimsel 3) Azap- alE 4) İtme- Alarga 5) tremaN- He 6)enaT- Zifiri 7) Anadolu- Buz 8) Jinekoloji

YUKARIDAN AŞAĞI: 1) Mürit- Af 2) Ut- Tren 3) Sürmenaj 4)emadİ 5) Aba- atoN 6) Fizan- Le 7) alaL- zuK 8) Sipahi 9) uM-reF 10)psaG, İbo 11) Hela- Ruj 12) İle- Dizi.

Gazi Eğitim...

(Baştarafı 1. sayfada)

çıkarmasından endişe ediyor. Ayrıca görevlerinden alınan öğretmenlerin yerine de MHP yanlısı öğretmenlerin atanacağı belirtiliyor. Daha önce tayin edilen MHP yanlısı öğretmenler, idare değişmeden göreve başlamayacaklarını söyleyerek iki yıllık Eğitim Enstitüsünde görev aldılar. Bunlardan ikisi MC dönemlerinde Buca Eğitim Enstitüsü Müdürü olan Macit Ağbi Milli Eğitim Bakanlığına "Tüm Eğitim Enstitülerinden komünist öğretmenler temizlensin" diye telgraf gönderdi. Diğeri ise adı çeşitli olaylara karışan Fikret Gökdemir.

Geçen hafta okula başlayan komandoların saldırılarını başlattıkları, öğretmenlere küfür ettikleri bildirildi. Komandolar kendilerini derse girmeye davet eden iki polis memurunu da dövdüler.

Öğrenci ve öğretmenler, idare değiştiği taktirde komandoların öğrenciler üzerinde baskılarını iyice yoğunlaştıracaklarını ve bunun büyük çaplı çatışmalara yol açabileceğini söylüyorlar.

Öte yandan daha önce 90 olan polis sayısının 35'e indirilmesi, jandarma sayısının da yarıya indirilmesi endişe ile izleniyor.

Komandolar...

(Baştarafı 1. sayfada)

Beyoğlu İlçe Başkanı Bülent Demir dün sabah Kasımpaşa'da MHP'lilerin silahlı saldırısına uğrayarak öldü. Saldırı sırasında 3 kişi de yaralandı.

Bir süredir MHP terörünün yoğunlaştığı ve önceki akşam Türk-İş'e bağlı Dok Gemi-İş Sendikası Yönetim Kurulu üyesi CHP'li Hakkı Kalfa'nın öldürüldüğü Kasımpaşa'da, dün sabah da CHP Beyoğlu İlçe Başkanı Bülent Demir katledildi. Sabah saat 10.30 sıralarında Kasımpaşa meydanında bulunan kendisine ait bakkal dükkanıönünde ayakta çay içmekte iken dükkanın yakınında park eden mavi renkli Renault marka bir arabadan inen 4-5 civarında komando Bülent Demir'e ateş açtılar. Bülent Demir aldığı yaralarla yere yıkılırken de komandolar ateş etmeye devam ettiler. CHP Beyoğlu İlçe Başkanı sağ böğründen 4, bacağından 4, şakağından girip boynundan çıkan 1 kurşunla olay yerinde öldü. Saldırı sırasında bakkal dükkanının yakınında bulunan 1950 doğumlu Mehmet Tarakçı elinden, 1951 doğumlu Şevki Karakartal elinden ve 1958 doğumlu Gülsüm Karademir muhtelif yerlerinden yaralandılar. Olay yerinde 13 adet 9 mm. çapında SBP marka, 1 adet de 6.35 mm çapında yine SBP marka toplam 14 kovan bulundu.

Kuzey Deniz Saha Komutanlığının tam karşısında bulunan ve sürekli nöbetçilerin devriye gezdiği yerde meydana gelen olaydan sonra, saldırganlar geldikleri Renault arabaya binerek arkak sokaklardan kaçtılar. Arabanın plakası tespit edilemedi.

1947 doğumlu ve 2 çocuk babası olan CHP Beyoğlu İlçe Başkanı Bülent Demir'in cesedi önce Kasımpaşa Askeri Deniz Hastanesine, daha sonra da Adli Tabibliğe götürüldü.

Kasımpaşa'da sevilen ve sayılan bir kişi olan Bülent Demir'in ölümünden sonra çevre halkı olay yerinde toplandı. Orhan Birgit ve bazı CHP Milletvekilleri ile CHP İstanbul eski İl Başkanı Erol Ünal ve Belediye Başkanı Aytekin Kotil de bir süre sonra olay yerine gelerek bilgi aldılar.

"FAŞİZMİN UŞAKLARI"

Bülent Demir'in babası dükkanın önünde bir yandan başını yumrukluyor bir yandan da "oğlumu yediler. Evladım gitti. Uşaklar.. Ayartılmışlar... Faşizmin uşakları" diye haykırıyordu.

Yakınları tarafından güçlükle teskin edilmeye çalışılan ablası ise şöyle diyordu:

"Bülent herkese iyilik ederdi. Böyle ölüme layık mıydı? Şimdi Başbakan taziyet mesajı çeker. Mesaj çekeceğine katilleri bulsalar ya bugüne kadar katiller bulunsa böyle mi olurdu"

Çevre halkı da aynı dükkana üç ay önce de bomba atıldığını, ancak bölgedeki MHP'lilere karşı tedbir alınmadığı için saldırganların cesaret bulduğunu ve güpe gündüz askeri birliklerin yanıbaşında adam öldürmeye başladıklarını söylüyordu.

TİKP'NİN AÇIKLAMASI

Türkiye İşçi Köylü Partisi İstanbul İl Örgütü, CHP Beyoğlu İlçe Örgütü Başkanı Bülent Demir'in öldürülmesini protesto ederek şunları belirtti:

"Gün Sazak'ın öldürülmesinden bugüne kadar Kasımpaşa'da öldürülenlerin sayısı 10'a yaklaşmıştır. Bütün bu cinayetler Milliyetçi Hareket Partisi Beyoğlu İlçesinde planlanmakta ve böylece yürürlüğe konulmaktadır. Bunu Kasımpaşa'da herkes açıkça görmekte ve yaşamaktadır.

"Son günlerde, bizzat Milliyetçi Hareket Partisi Beyoğlu İlçe Başkanının da arasında bulunduğu gruplar, esnafı tehdit ederek ve sözümona esnafı koruma adı altında tim kurduklarını açıkça belirterek, esnaftan yardım adı altında haraç almaktadırlar. Kasımpaşa dışından getirilen silahlı caniler, bölgede terör estirmektedirler. Amaçları Kasımpaşa'yı da Mecidiyeköy gibi kurtarılmış bölgeleri haline getirmektir. Milliyetçi Hareket Partisi saldırılarının bu dönem özellikle Cumhuriyet Halk Partisi yöneticilerini hedef alması, bu partinin milleti bölme ve terörü yaygınlaştırma planlarında ne denli gözü dönmüş olduğunu açıkça göstermektedir.

"Bütün bu cinayetler aynı zamanda Rusya'nın ülkemiz üzerindeki hesapları açısından da uygun bir zemin yaratmaktadır. Partimiz bütün halkla birlikte faşist cinayet örgütlerinin üzerine yürümeye ve açığa çıkarmaya kararlıdır. Faşist Milliyetçi Hareket Partisi, kaldırdığı taşın altında kalmaya mahkumdur. Güvenlik kuvvetlerini göreve çağırıyoruz. Kasımpaşa'daki faşist yuvalar dağıtılmalı ve katiller bir an önce yakalanmalıdır."

MALATYA'DA PİKNİK YAPANLARA ATEŞ AÇILDI

Malatya'nın Beylerderesi yöresinde, içlerinde hakim ve savcıların da bulunduğu, piknik yapan bir gruba ateş açıldı. Saldırı sırasında emekli öğretmen Muharrem Yıldırım olay yerinde öldü, Doğan Doğan adlı bir çocuk da ağır yaralanarak hastaneye kaldırıldı.

SİVEREK'DE ÜÇ APOCU ÖLDÜRÜLDÜ

Urfa'nın Siverek ilçesinde Nurettin Sucu, Hacı Mirdeli, Şaban Ertaş adlı üç hamal uzun menzilli silahlarla vurularak öldürüldü. Ölenlerin Apocu oldukları belirlendi.

ERZURUM'DA BİR ÖĞRETİM ÜYESİ BIÇAKLANDI

Erzurum Atatürk Üniversitesine bağlı Fen Fakültesi Fiziko Kimya Kürsüsü Başkanı Dr. Yusuf Erdoğdu sokakta yürürken kimliği belirlenemeyen kişilerin saldırısına uğradı ve dört yerinden bıçaklandı. Erdoğru, saldırganları tanımadığını söyledi.

ORDU'DA ÜÇ KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Ordu'nun Aybastı ilçesinde Cemal Demirkan ve Yavuz Aydın isimli iki kişi ölü olarak bulundu. Ölenlerin sağ görüşlü olduğu bildirildi.

Aybastı'nın Beylerbeyi köyünde de Salih Bozkurt adlı bir kişinin evi basıldı ve Bozkurt maskeli saldırganlar tarafından öldürüldü.

Irak...

(Baştarafı 3. Sayfada)

yapılan genel seçimin sonuçları belli olmaya başladı. 235 üyelik için sonucun belli olduğu ve bunların ezici çoğunluğunun BAAS Partisi üyeleri oldukları belirtildi. Bu arada seçilen üyelerin 11'inin de kadın oldukları belirtiliyor.

Bu arada televizyonda bir konuşma yapan Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin, seçimlerde halkın demokratik hakkını özgürce kullandığını ifade etti. Basın-yayın organlarındaki yorumlarda ise ülkenin 58 yıl sonra demokrasiye döndüğü dile getirildi.

Seçimlerle ilgili resmi açıklamanın ve kesin sonuçların önümüzdeki günlerde yapılması bekleniyor.

Sonuçların açıklanmasından sonra başkent Bağdat'ta ilk toplantısını yapacak olan Irak Parlamentosu, yasa çıkarmanın yanı sıra ülkenin iç ve dış politikasını tartışacak. Anlaşmaları ve ekonomik kalkınma planlarını onaylayacak. Öte yandan Parlamentonun yanı sıra Devrim Konseyi de eskisi gibi görevini sürdürecek.

İmar İskan...

(Baştarafı 3. Sayfada)

karşı bu sendikaya üye olacaklara ek haklar sağlanması için çaba harcamıştı. Tez Büro-İş Sendikası da Yargıtayın bu konudaki açık kararlarına rağmen girişilen bu yasadışı işlemin durdurulması için yargı organlarına başvurmuştu. Sözkonusu protokolün Bakanlıkça henüz iptal edilmediği bildiriliyor.

Ayrıca Tez Büro-İş Genel Başkanı Uğur Batmaz geçen ay yaptığı basın toplantısında Afet İşlerinden 29, Ahşap Elemanlarından 21 ve İdari İşler'den 13 işçi ve işçi temsilcisinin iş akitlerinin gerekçesiz olarak feshedildiğini açıklamıştı. Bu açıklamadan sonra 6 temsilcinin iş aktinin daha feshedildiği bildiriliyor.

Bunların yanı sıra Turgut Toker'in Afet Fonundan 3,5 milyon lira ayırarak Bakanlığına bir araba aldığı ve bu paranın Sayıştay denetiminden kaçırıldığı da Tez Büro-İş Sendikasınca açıklanmıştı.

Tez Büro-İş yöneticilerinin Başbakan Demirel'in kamu kesiminde yasadışı girişimlerin durdurulacağı ve haksız olarak işten çıkarılanların durumunun gözden geçirileceği vaatleri üzerine Tez Büro-İş İmar İskan Bakanlığındaki yolsuzluklarla ilgili olarak bir dosya hazırlamış ve bunu Başbakana sunmuştu. Ancak bu konuda bugüne kadar hiç bir önlem alınmadığı öğrenildi.

Tarsus'ta...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ARABA TAHRİP EDİLDİ

Polis kurşunuyla ölen Aziz Akpınar'ın cenazesi kaldırılırken, bir başka olayda Çayocağı işleten Abdo Kur adlı yurttaş başından yaralandı.

Tarsus'ta Kürt Ramazan lakabıyla tanınan MHP'linin, yoldan geçmekte olan taksiyi polise göstererek "Komünistlere silah götürüyor. Ne duruyorsunuz, durdursanıza" demesi üzerine hemen taksiye ateş açan polis arabayı tahrip etti, kurşunlardan biri de olay yerine yakın yerde çayocağı işleten Abdo Kur adlı bir yurttaşın başına isabet etti. Kendisi ile görüştüğümüz Abdo Kur "Polisten şikayetçiyim. Bana polis kurşunu değdi" dedi.

Bir banka...

(Baştarafı 3. Sayfada)

akrabası olduğu belirtilerek şöyle denildi:

"Başlangıçta şubede görevli ilerici, yurtsever memurlar ve Halk-Bank-Der üyeleri açıkça suçlanmış ise de, Halk-Bank Der üyelerinin araştırması üzerine yolsuzlukları yapanın Ayşe Yüce olduğu ortaya çıkmıştır. Ayşe Yüce suçunu itiraf ederek aldığı 486 bin 400 lirayı 5 Mayıs 1980 günü şubeye iade etmiştir. Olayın Cumhuriyet Savcılığına intikal etmesi gerekirken Ayşe Yüce halen serbesttir. Olay bahane edilerek şubedeki ilericiler üzerinde baskılar artırılmış, olayla ilişkisi olmayan, hiç ödeme yapmamış olan Veznedar Özcan Türeci Kahramanmaraş'a, Veznedar Bülent Eryiğit Elmadağ'a sürülmüştür. Olayla ilgisi bulunan Selçuk Akın isimli veznedar ise Çankaya Şubesine verilerek mükafatlandırılmıştır."

Halk-Bank-Der Yönetim Kurulu, Bağ-Kur 'emeklilerinin nafakalarına göz koyan sahtekarların ve işbirlikçilerinin cezai soruşturmaya uğramalarını istedi.

Silah taşıma ve bulundurma ruhsatı yönetmeliği belli oldu

ANKARA (ÖZEL)

İÇİŞLERİ Bakanı Gülcügil, silah taşıma ve bulundurma yönetmeliğinin hazırlandığını ve uygulamaya konulduğunu belirterek, hazırlanan yönetmelikte değişiklikler yapıldığını söyledi.

Hazırlanan yeni yönetmeliğe göre silah taşıma ruhsatı verilecek kamu görevlileri şunlar:

Müsteşarlar, müsteşar yardımcıları, genel müdürler ve özel kalem müdürleri, üniversite rektörleri, rektör yardımcıları, fakülte sekreterleri, akademi başkanları, fakülte dekanları ve akademi sekreterleri.

Maliye Bakanlığı hesap uzmanları, bankaların yeminli murakıpları, ilköğretim müfettişleri, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu verici istasyonlarında çalışan başteknisyen, şef teknisyen, teknisyen, bu işyerlerinde bakım ve onarım hizmetlerini yürüten başmühendis, mühendis, PTT'de görev yapan mühendis, hat bakıcısı, dağıtıcı, şehirlerarası seyyar memur ve posta köy dağıtıcıları.

Yönetmelik kapsamına yeniden alınanlar da şöyle:

TBMM'de grubu bulunan siyasi partilerin genel başkanları, merkez karar organları üyeleri, il başkanları, ilçe yönetim kurulu üyeleri, belediye başkanları, il genel meclisi üyeleri, mahalle muhtarları, baroya kayıtlı avukatlar, sarı basın kartı veya basın şeref kartı sahibi gazeteciler, noterler, resmi ve özel bankaların müdürleri, esnaf derneklerine kayıtlı kuyumcular, şehirlerarası kamyon, tanker ve otobüs kullanan şoförler.

Türkiye-Yunanistan...

(Baştarafı 1. sayfada)

Sekreteri Joseph Luns da dün akşam Ankara'ya geldi. Luns, Konsey toplantısı öncesi çalışmaları gözden geçirecek daha sonra da bir basın toplantısı düzenleyerek Konsey çalışmaları hakkında bilgi verecek.

Bu arada 15 NATO üyesi ülkenin bakanlarının ve sayıları 450'yi bulan delegelerin gelmesi nedeniyle başkentte olağanüstü güvenlik önlemleri alındı. Konsey toplantılarının yapılacağı Karayolları Genel Müdürlüğü ve Türk Standartlar Enstitüsü civarında yolların trafiğe kapatılacağı açıklandı.

Bu arada, Ankara Emniyeti de takviye edildi. Toplantıya katılmak üzere gelecek bakanların her birine en az beş yakın koruma görevlisi verileceği, trafik eskortlarının da takviye edileceği bildirildi.

Bu arada Anadolu Ajansı muhabirine verdiği demeçte Erkmen, Mitsotakis ile "İki ülke arasındaki sorunların çözümüne ne şekilde yaklaşılmasını ve hangi yolun izlenmesini konuşacağız" dedi. Erkmen ayrıca, Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönüşünü Türkiye'nin engellemediğini, sorunun NATO ile Yunanistan arasında bir konu olduğunu söyledi. Erkmen ayrıca, Türkiye'nin Yunanistan'ın Ege üzerinde 10 millik hava sahasını tanımadığını sözlerine ekledi.

İçişleri...

(Baştarafı 1. sayfada)

ispatlamaya çalışırken İnciraltı MHP'lilerin suçsuz olduğunu Yurtlarında beş öğrencinin öldürülmesi olayında güvenlik kuvvetlerine de ateş edildiğini iddia etti. CHP Genel Sekreteri Üstündağ ise Başbakan, İçişleri Bakanı ve Nevşehir Valisinin katil çetelerine cesaret verdiğini söyledi.

"Sokak içinde toplanan gruba ateş edilmiş olsaydı çok sayıda insan yaralanır veya ölürdü" diyen İçişleri Bakanı yaralanan beş kişinin kortej içinde silah kullanan parlamenterler tarafından vurulduğunu ima etti. Bakan, Nevşehir olaylarını anlatırken şöyle konuştu:

"İleri sürüldüğü gibi çevredeki inşaattan veya sokak içinde toplanan gruptan ateş edilmiş olsaydı pek çok sayıda insan yaralanır veya ölür, hem de yaralananların bir kısmının yaraları göğüs veya baş kısmında olurdu. Yapılan tahkikat sırasında kortej içindeki bazı şahısların yere doğru ateş ettikleri de tespit edilmiştir. Bu sebeple yaralanmaların kurşun sekmesi suretiyle vukuu bulmuş olması ihtimali kuvvet kazanmaktadır."

İçişleri Bakanı Gülcügil, CHP'li parlamenterlerden Celal Doğan İmadettin Elmas ve Ertuğrul Günay'ın tören sırasında silah kullandıklarını da iddialarına ekledi.

İNCİRALTI OLAYLARI

İnciraltı Yurtlarında düzenlenen moral gecesini "kamufle edilmiş bir forum" olarak değerlendiren Gülcügil, toplantıda slogan atıldığını, güvenlik kuvvetlerinin ikazlarına rağmen buna devam edildiğini, kafetaryanın bulunduğu yerden ve öğrenci topluluğunun arka kısmından ateş açıldığını iddia etti. Gülcügil iddialarına öğrencilerin, güvenlik kuvvetlerinin üzerine yürüdüğünü de ekledi.

"İŞKENCE YOK" DİYEMEDİ

İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil, işkence konusunda sorulan bir soruya cevap verirken, daha gazeteleri okumadığını söyledi. Gülcügil muhabirimizin "Bazı Emniyet müdürlüklerinde ve karakollarda yapılan işkencelerle ilgili olarak soruşturma açıldı. Soruşturmanın selameti açısından adı işkence olaylarına karışanları görevden almayı düşünüyor musunuz?" sorusuna da "Adaletin kararını bekleyeceğiz. Karara saygılı olacağız" cevabını verdi.

ÜSTÜNDAĞ'IN CEVABI

CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ dün yaptığı basın toplantısında Başbakan, İçişleri Bakanı ve Nevşehir Valisinin olayı örtbas edip saptırmak için ellerinden geleni yaptıklarını söyledi Üstündağ, Başbakan İçişleri Bakanı ve Nevşehir Valisinin katil çetelerine cesaret verdiğini belirtti. Üstündağ açıklamasında şu görüşlere yer verdi:

"Valinin isim vererek ilk ateş açan kişi olarak gösterdiği parlamenterin tabancasıyla hiç ateş edilmediğini saptıyoruz.

"Cenazeler camiye götürülürken Vilayet Konağına çok yakın bir mesafede hazırlanmış olan tuzak, törene katılan kalabalığın üzerine yaylam ateşi açılarak yürürlüğe konuldu. O sırada Nevşehir'de devleti arayan parlamenterlerimizden bazıları Valiyi, Vilayet binasında kilitlenmiş kapılar arkasında buldular."

200 öğrenci...

(Baştarafı 1. sayfada)

katların ayrılmasını istediler.

Gece görev yapan askeri yetkili müdahale etmedi.

Dün sabah göreve gelen Asteğmen Mehmet Ali Vural ise, öğrencilere kantini terketmelerini söyledi. Öğrenciler terketmediler. Bunun üzerine Asteğmen Mehmet Ali Vural "Ben sizi terkettirmesini bilirim" diyerek, kendisinin ne Amerikan köpeği ne de Rus köpeği olmadığını söyledi. Mehmet Ali Vural'in ikı üç defa "ben MC'nin köpeğiyim" dediği bildirildi.

Asteğmen daha sonra silahını çekerek, "namlunun önü de arkası da konuşur" dedi. Askerler silahlarının ağzına mermi sürerek öğrencileri çevirdiler. Daha sonra 70 civarında öğrenci zorla katlara çıkarılırken, diğerleri de zorla yurdun dışına çıkarıldı.

Öğrenciler, yurtta kalan arkadaşlarının can güvenliklerinin kalmadığını faşistlerin saldırılarına terkedildiğini söylediler.

Erbakan...

(Baştarafı 1. sayfada)

nin de yapılacak bir seçime hükümette girme avantajından yararlanmak için bunu kabul edebileceği ifade ediliyor.

MSP İÇİNDEKİ GÖRÜŞ AYRILIKLARI

Bununla birlikte MSP içinde hükümete karşı tavır konusunda henüz tam bir ortak görüş sağlanamadığı bildirildi.

MSP'ye yakın kaynaklara göre, bu parti içinde hâlâ üç görüş bulunuyor, bunlar da kendi içlerinde bazı farklılıklar taşıyor.

Bunlardan Genel Merkez Grubu, AP ve CHP'nin çok farklı olmadıkları görüşünü taşıyor. Hasan Aksay, Oğuzhan Asiltürk, Şener Battal gibi parlamenterlerle Genel Sekreter Şevket Kazan'ın içinde yer aldığı bu ekip, AP hükümetinin yıkılıp yerine MSP'ye daha fazla imkanlar sağlayacak bir hükümetin kurulması görüşünde.

AP ile iyi ilişkiler sürdürülmesi ve bu hükümetin devamını isteyen ekip de kendi içinde bölünmüş durumda. Bunlardan Korkut Özal ve Tahir Büyükkörükçü gibi bazı parlamenterler, AP hükümetinin olumlu bir yolda olduğu, bu nedenle desteklenmesi görüşündeler. Salih Özcan ve Yaşar Göçmen'in ise AP'ye çok yakın oldukları, bunların AP hükümetinin yıkılması halinde derhal AP'ye geçebilecekleri ileri sürülüyor. AP yetkilileri de, MSP içinde AP'ye çok yakın 6-7 parlamenter olduğunu, bunların hükümetin güvencesi olduklarını belirtiyorlar.

Üçüncü grupta ise Recai Kutan, Süleyman Arif Emre ve Fehmi Cumalıoğlu gibi parti yöneticisi parlamenterler bulunuyor ve bunlar da daha bağımsız bir grup havası içinde birinci grubun çizgisinde gidiyorlar.

Birinci ve üçüncü grubun şu anda Erbakan üzerinde etkili oldukları ve bunların zorlamasıyla Erbakan'ın Demirel'le pazarlığa oturduğu ifade ediliyor.

TÜZÜN'ÜN DEMECİ

CHP Grup Başkanvekili Metin Tüzün de Yankı dergisinin sorularını cevaplarken, iki parti arasındaki temaslarda MSP-CHP hükümeti oluşturulması için bir temas olup olmadığı yolundaki bir soruyu şöyle yanıtladı:

"Şu anda böyle bir şey oluşmuş değildir. Ama Cumhurbaşkanlığı seçimi nedeniyle MSP ile her kademede toplantımız, görüşmelerimiz olmuştur. Bunların hiç biri hükümet ortaklığı kurma toplantıları değildir. Hükümet düşerse oluşacak tablodan bir CHP-MSP hükümeti çıkamaz mantığına da hak vermek doğru değildir. Yarınların gündemine gelebilir."

GENSORU YARIN MİLLET MECLİSİNDE

CHP'nin AP hükümetine karşı verdiği gensorunun gündeme alınıp alınmaması ise yarın Millet Meclisinde tartışılacak. Önceleri bu önergeyi engellemeye çalışan AP daha sonra karar değiştirerek toplantıya girmeyi kararlaştırmıştı. Ayrıca MSP ve MHP'nin toplantıya katılması ve konunun yarın tartışılması bekleniyor.

Yarın yapılacak bu tartışmaların ardından yapılacak oylama ile gensorunun gündeme alınıp alınmayacağı kararlaştırılacak. Bu oylamada AP ve MHP'nin aleyhte, CHP'nin ise bazı bağımsızlarla birlikte lehte oy kullanacağı kesin. Ancak bu durumda MSP'nin ne yapacağı önem kazanıyor: MSP'nin çekimser kalması halinde bile gensoru gündeme alınabilecek. Çünkü CHP ve bağımsızların oyu, AP-MHP oylarından daha fazla.

Pamuk üreticileri kilo başına 10 lira fark istiyor

KÖYCEĞİZ (ÖZEL)

TİKP Köyceğiz İlçe Başkanı Şemsettin Şimşek bir açıklama yaparak pamuk üreticisine kilo başına en az 10 lira fark ödenmesini istedi.

Şemsettin Şimşek'in açıklamasında Tariş'in üreticiden geçen yıl pamuğu 25 liraya aldığı, bugünkü pamuk fiyatının ise 50 lira olduğu belirtiliyor. Açıklamada pamuğun üreticinin elinden çıkmasından sonra pamuk üretimi için gerekli olan her şeyin fiyatının yüzde 300 arttığı yer alıyor. Açıklama "Bu şartlar altında bu yıl fiyat farkı ödenmezse üreticinin ektiği ürünü yetiştirmesi zor olacaktır." diye devam ediyor.

Açıklamanın son bölümünde şu görüşlere yer veriliyor: "Biz Türkiye İşçi Köylü Partisi Köyceğiz İlçe Örgütü olarak kilo başına en az 10 lira fark ödenmesi için bir kampanya başlatıyoruz. Bu kampanyanın başarıya ulaşması için partisi, görüşü ve düşüncesi ne olursa olsun, bütün pamuk üreticilerini mücadeleye çağırıyoruz. Ayrıca halktan yana olduğunu söyleyen MHP dışındaki bütün parti örgütlerini, Ziraat Odalarını, Tariş Yönetim Kurulunu ve köy muhtarlarını birlikte mücadele etmeye çağırıyoruz"

Gaziantep'te...

(Baştarafı 3. Sayfada)

mayınca dükkanı açık bırakıp beni eve götürdüler. Orada da bir şey bulamadılar. Çıkıp giderken evimizin çöplüğünde yırtılmış bir bildiri parçası buldular. Bu benim götürülmeme yetti. Gözümü bağlayıp bir arabaya bindirdiler. Amanın beni nereye götürüyorsunuz dedim. 'Merak etme seni iyi yere götüreceğiz' dediler. Götürdükleri yerde 1 saat kadar kaldım. Yeniden arabaya bindirilip başka bir yere getirildim. Merdivenlerden aşağı indirildikten sonra üzerimi iyice aradılar. Daha sonra bir odaya alındım ve ellerimizin küçük parmaklarına tel halka gibi bir şey taktılar. Elektrik veriliyordu, artık bana. Çığlığım çıktığınca bağırıyordum. Bu işlem bitirildikten sonra sorular başladı. Benimle hiç ilgisi bulunmayan soruların ardı arkası kesilmiyordu. Bense konuşamaz durumdaydım. Hiç bir tarafım tutmuyordu. Onlar bir taraftan küfür ediyorlar, bir yandan da midemin üzerine durmadan yumruk vuruyorlardı. Bir ara birisi 'yüzbaşım lastiği geçirelim daha iyi olur' dedi. Kafamdan bir lastik teker geçirip midemin üzerine indirdiler. Bununla birlikte vurup beni yere yıktılar. Ayaklarımı birleştirip sıkıca bağladılar, iki kolumu yanlara açıp ellerimin üzerine iki kişi basmaya başladı. Artık ayağımın altından vuruyorlardı. Ben bağırıyorum, onlar ise vuruyorlardı. Ne kadar vurduklarını hatırlamıyorum. Bu işlem de bitince üzerimdeki aletleri çıkardılar, ayağıma biraz su döküp hızlı şekilde koşturdular. Daha sonra da hücre gibi bir yere itip kapıyı çektiler. Burada ne kadar kaldığımı hatırlamıyorum. Ama uyandığımda kendimi gazetenin üzerinde buldum. Benimle birlikte 7 kişi daha vardı. Bunların 5'i benim gibi bakkal, biri boyacı diğeri ise öğretmendi. Soruşturma Bürosunda 4 gün tutuldum. İlk getirdikleri gece işkence yaptılar. Diğer günler ise işkencenin izlerinin kaybolması için bekletildim. Daha sonra suçsuzluğum anlaşılınca serbest bırakıldım. Bunlar hakkında ben de davacıyım."

"SORUŞTURMA BÜROSU LAĞVEDİLSİN"

Türkiye İşçi Köylü Partisi Gaziantep İl Örgütü işkencelerin aralıksız şekilde sürmesi üzerine basına bir açıklama yaparak, halkın işkencehane olarak adlandırdığı Soruşturma Bürosunun lağvedilerek sorumlularının cezalandırılmasını istedi.

TİKP'nin açıklaması şöyle:

"AP hükümetinin İçişleri Bakanı Mustafa Gülcügil, Uluslararası Af Örgütünün Türkiye'deki işkencelerle ilgili yayınladığı rapora atfen yaptığı açıklamada, 'Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ve yasaları işkenceyi kesinlikle yasaklamıştır' dedi. Türkiye İşçi Köylü Partisi olarak günlerdir Gaziantep'te yapılan işkenceleri kamuoyuna açıklıyoruz. Açıklamamızı Adana Sıkıyönetim Komutanlığı ihbar kabul etmiştir. Buna rağmen Vilayetin bodrumunda işkenceler sürüyor. Burada yapılan işkencelerden Vali Sabahattin Çakmakoğlu ve Emniyet Müdürü Ferdı Erzaim haberdardırlar. İşkencelerle ilgili açıklamalarımızdan iyice rahatsız olan Emniyet Müdürü Ferdi Erzaim 'Olup bitenleri sağır sultan bile duyuyor, buraya getirdiklerimizin sırtlarını mı sıvazlayacağız' diyor. Vali Sabahattin Çakmakoğlu ise susmaktadır. Biz parti olarak bir kez daha uyarıyoruz. Bu işkenceler Gaziantep Vilayet Konağının bodrumunda yapılmaktadır. Günlerdir yurttaşlar burada gördükleri işkenceleri açıklıyorlar. İnsanlık dışı bir şekilde yapılan işkenceler yüzünden Soruşturma Bürosunun ipliği pazara dökülüp şehir halkının diline düşmüştür. Halkın işkencehane olarak adlandırdığı Soruşturma Bürosu lağvedilmeli ve sorumluları bağımsız yargı organlarının önüne çıkarılarak gerekli cezaya çarptırılmalıdırlar. Vilayetin bodrumunda yürütülen işkencelerden Vali ve Emniyet Müdürünü sorumlu buluyoruz. Zaten sorumlu görüldüğü için Emniyet Müdürü Ferdi Erzaim de alelacele görevinden alınarak başka bir göreve verilmiştir. İşkencenin cezası sorumlularını görevden almakla kalmamalıdır. Hemen yargı organlarının önüne çıkarılmalıdır.

"Parti olarak tüm işkence görmüş ve zulme uğramış yurttaşlara sesleniyoruz. Uğradığınız işkence olaylarını açığa çıkartmak için partimize başvurunuz. Sizlere yapılanları bağımsız yargı organlarına çıkarıp hukuki davalarınızda yanınızda yer alacağımızı duyururuz."

Yol-Koop Ticaret Bakanlığından ampul istedi

ANKARA (ÖZEL)

KISA adı Yol-Koop olan Yol-İş Federasyonu Üyeleri Tüketim Kooperatifleri Merkez Birliği, Ticaret Bakanlığından 500 bin adet ampul istedi. Yol-Koop Genel Müdürü Hüseyin Polat, Yurt AŞ tarafından ithal edilen ampullerin sadece Gima mağazalarında satışa sunulduğunu, Gima mağazalarının ise ihtiyacı karşılayacak sayıda olmadığını, kendilerine de bu imkan sağlandığı taktirde, bu ampulleri Tüketim Kooperatifleri aracılığıyla bütün ülkeye ulaştırabileceklerini belirtti

Venedik...

(Baştarafı 1. sayfada)

Batılı müttefiklerinin arasının bu denli açılmamış olduğunu belirtiyorlar.

Venedik'te bu çerçeve içinde tartışılacak olan 5 temel konu var:

*Afganistan: Waşhington ile Batılı ülkeler Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgalini aynı şekilde değerlendirmiyorlar. Batı Avrupalı liderler işgali Sovyetlerle anlaşarak sona erdirmeyi düşünürken, ABD Kremlin'e daha fazla baskı yapılmasından yana. Waşhington, Moskova'nın aldatmacılarına karşı uyanık.

*Sovyetler Birliği'ne karşı tutum: Afganistan sorununda olduğu gibi, Waşhington bu konuda da Batılı müttefiklerini direnişçi bir tutuma getiremiyor. Sovyetler Birliği'ne karşı buğday ve teknolojik araç-gereç ambargosunu öneren ABD'ye karşı Batı Avrupalılar, ikili görüşmeler yoluyla Kremlin'in saldırganlığını yatıştırmaya uğraşıyor. Ambargonun Sovyet yayılmacılığını belirli ölçüde de olsa engelleyebileceğine inanan ABD'ye karşılık Batı Avrupalılar Rusya ile yaptıkları ticaretin tatlı kârlarından vazgeçmedikleri gibi, Moskova'nın savaş makinesi karşısında da ürkek bir tutum içindeler.

*Avrupa füzeleri: NATO'nun geçtiğimiz aralık ayında aldığı Batı Avrupa'ya orta menzilli füzeler yerleştirme kararı konusunda özellikle Hollanda ve Belçika'da kuşkular belirdi. Batı Almanya da bu teslimiyetçi tutumdan belirli ölçüde etkilendi. Venedik zirvesinde ABD, Sovyet SS-20 füzelerine karşı orta menzilli Amerikan füzelerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi için Batılı müttefiklerini yeniden ikna etmeye çalışacak.

*İran: Bir süredir ikinci plana düşen ABD-İran anlaşmazlığının zirvede yeniden ele alınması bekleniyor. ABD, başarısız operasyondan sonra Tahran yönetimine karşı hâlâ sert önlemlerin alınmasını önerirken, Batı Avrupa böyle bir tutumun İran'ı Rusya'ya daha da fazla yaklaştıracağını belirtiyor.

*Filistin Kurtuluş Örgütü: ABD bu konuda olumlu bir adım atmaktan titizlikle kaçınırken Ortadoğu sorununun çözümü için AET'nin bir alternatif oluşturmasına da karşı çıkıyor. Venedik'te Batı Avrupalılar ve Japonya, ABD'yi İsrail'den biraz daha uzaklaştırmak için çaba sarfedecek.

Bu 5 siyasi sorunun yanı sıra Batı dünyasının iç ekonomik sorunları da zirve gündeminde bulunuyor. Petrol ve enerji meselesinin Venedik'te uzun uzun tartışılması bekleniyor. OPEC ülkelerinin Batı bankalarına yatan 90 milyar dolarlık petrol gelirlerinin(Petro-dolar) nasıl kullanılacağı hâlâ çözüm bulamamış bir sorun. Öte yandan kapitalist dünyadaki ekonomik gerileme, işsizlik, gümrük ve para sistemindeki aksaklıklar da 7 büyük sanayileşmiş ülkenin sorumluları tarafından tartışılacak.

Sanayileşmiş...

(Baştarafı 1. sayfada)

Venedik'ten önce Roma'ya uğrayan Carter, İtalyan Devlet Başkanı Pertini ve Papa 2. Jean Paul tarafından kabul edildi.

Carter, zirve başlamadan önce Batı Almanya Başbakanı Helmut Schmidt ile özel bir görüşme yaptı. Carter Schmidt özel görüşmesinde, Alman Başbakanının Moskova'ya yapacağı gezi ve NATO füzelerinin Batı Avrupa topraklarına yerleştirilmesi sorunlarının ele alındığı bildirildi. Toplantıdan sonra yaptığı açıklamada, Carter Batı Almanya'nın NATO kararlarına uyacağı konusunda kuşku duyulmaması gerektiğini belirtti.

İki gün sürecek olan zirvede, esas olarak Afganistan işgali ve Sovyetlere karşı ortak tutumun saptanması sorununun görüşüleceği öğrenildi.

Pazar günkü çalışmaların ilk iki oturumunda enerji, enflasyon ve ekonomik durgunluk sorunları tartışıldı. Başta Afganistan işgali ve Sovyetlere karşı ortak tutum konusunun ise pazartesi günü ele alınacağı açıklandı. Sanayileşmiş 7 büyük devletin Venedik'te yapılan 6. zirve toplantısına Avrupa Ekonomik Topluluğu Konsey Başkanı Roy Jenkins de gözlemci olarak katılıyor.

Ruslar...

(Baştarafı 1. sayfada)

kaynaklara göre Sovyet birlikleri her geçen gün yeni takviyelerle güçlendiriliyor.

BREJNEV ÖNCE GİSCARD'A BİLDİRMİŞ

Fransa Radyosunun bir haberine göre, Brejnev Fransa Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing'e cuma günü gönderdiği özel bir mesajda, Afganistan'daki Rus birliklerinin bir bölümünün geri çekileceğini bildirdi. Gözlemciler özellikle Varşova zirvesinden sonra, Sovyetlerin Fransa'yı daha fazla kazanmaya çalıştığını belirtiyor.

AFGAN DİRENİŞÇİLERİNİN ÇAĞRISI

Afganistan'da işgalci Rus birliklerine karşı mücadele eden 6 direniş örgütünün temsilcileri İsviçre'de yaptıkları bir açıklamada, "Bütün İslam ülkelerini Moskova ile her türlü siyasi ve ekonomik bağları kesmeye" çağırdılar. Öte yandan barışsever bütün ülke ve halkları direnişe maddi ve manevi yardıma çağıran Afgan direnişçileri, ülkede son hafta içinde kazanılan askeri başarıları anlattılar. Direniş örgütlerinin, Afgan milletinin tek ve yasal temsilcisi olarak tanınması gerektiğini belirten temsilciler, işgalci Rus birliklerine karşı savaşı güçlendirmek amacıyla İslam ülkelerinden özel bir fon kurulmasını da talep ettiler.

KOMİTE HÂLÂ BARIŞÇI ÇÖZÜMDEN YANA

Öte yandan Cenevre'de yapılması tasarlanan Afganistan konulu konferansta, İslam Konferansını temsil edecek üç kişilik komite, dün yaptığı bir açıklamada, "Afganistan bunalımının çözümü için karşılıklı ilişkilerin geliştirilmesi ve barışçı çözümün bulunması için" çaba harcandığını bildirdi. Pakistan Dışişleri Bakanı Aga Şahi, İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade ve İslam Konseyi Genel Sekreteri Habib Şadli'den oluşan komite, dün yaptıkları toplantıda Sovyetler Birliği, Babrak Karmel yönetimi ve direnişçileri biraraya getirerek Sovyet işgaline son vermeyi tasarlıyorlardı.

Öte yandan ajanslar, Afganistan'ın başkenti Kabil'de cuma gününden bu yana kepenk kapatma eylemi için hazırlıklar yapıldığını bildirdi. Direnişçilerin de pazar gününden itibaren yeni bir genel greve gideceklerini belirten Batılı ajanslar, Sovyet Mİ-24 helikopterlerinin başkent semalarında sürekli olarak uçtuklarını da bildiriyor.

Gaziantep Eğitim...

(Baştarafı 1. sayfada)

laylar üzerine güvenlik kuvvetleri müdahale ederek, birkaç el havaya ateş açtı. Açılan bu ateşte bir öğrenci elinden yaralandı. Sınıflarda bulunan tüm öğrenciler yere yatırılarak olaylar bastırıldı. Daha sonra sınıf sınıf öğrenciler dışarıya çıkarıldılar. Dışarıya çıkarılan 260 öğrenci elleri enselerinde yüzüstü kızgın kum üzerine yatırılarak bekletildi. Saat 10'dan akşam yediye kadar güneş altında bekletilen öğrenciler tek tek ifadeleri alındıktan sonra, 60'ı gözaltına alındı, diğerleri bırakıldı. Gözaltına alınan öğrenciler geceyi sıralar üzerinde geçirdiler. Ancak ertesi gün tek tek çağrılarak yeniden ifadeleri alındı. İfadeler sırasında orada bulunan bir polis memurunun MHP'li öğrencilerle sıkı fıkı sohbet ederek devrimci öğrenciler hakkında ihbar listesi aldığı görüldü. Öğrenciler orada görevli bir binbaşıya, yolları üzerine bomba yerleştirilip kendilerinin katledilmek istendiğini söyleyince, binbaşının "Şimdi bombayı karıştırmayın" dediği bildirildi. Bu arada bombanın patladığı yere güvenlik kuvvetlerinin gelmediği de görüldü.

Hatırlanacağı üzere 2 Nisanda Eğitim Enstitüsünde MHP'li faşistler güvenlik kuvvetlerinin arasında savunmasız öğrenci kitlesi üzerine ateş açarak, ikisinin ölümüne, beş öğrencinin de ağır yaralanmasına neden olmuşlardı. Olayın üzerinden üç ay geçmesine karşın olayla ilgili bir tek MHP'linin yakalanmadığı belirtildi.

Tekel işçileri, sözleşmenin gece vardiyası maddesinin değiştirilmesini istiyorlar

İSTANBUL (ÖZEL)

TEK Gıda-İş Sendikasının Tekel Genel Müdürlüğü ile imzaladığı toplusözleşmenin gece vardiyasına ilişkin maddeleri vardiyalı çalışan işçiler tarafından tepkiyle karşılandı.

Özellikle Cevizli Sigara re Ambalaj ile Cibali Tekel Fabrikasında çalışmakta olan 15 bine yakın işçiyi etkileyen yeni uygulamaya göre işçilere daha önce verilen yüzde 55'lik gece vardiyasına geçiş zammı bundan böyle ödenmeyecek. Bunun yerine işçilerin ücretlerinde yüzde 20'lik bir artış sağlanacak.

Bu değişikliğin bu dönem için işçilerin ücretlerinde büyük bir fark yaratmamasına rağmen, önümüzdeki dönemlerde işçilerin gelirlerinde büyük bir açık yaratacağı ve bu açığın giderek artacağı belirtiliyor. Tekel işçileri sözleşmenin bu maddesinin yeniden ele alınmasını ve gece vardiyasına giden işçilerin istediği tarzda düzenlenmesini istiyorlar.

Öte yandan Tekel'de yüzde 90-100'lük bir ücret artışı sağlanmasına karşılık, bu artışın hızlı fiyat artışlarının çok gerisinde kaldığı ve işçilerin sözleşmeden hoşnut olmadıkları da bildiriliyor.

MEHMET SEYDA ROMANCI GÜNLÜĞÜ

Burhan Günel'de öykü

Gerçi genç şairlerimiz de kendi kitaplarını kendi olanaklarıyla yayınlıyorlar, ama şimdilerde bunu yapanların başında gelen iki romancımız, öykücümüz var: Burhan Günel'le İrfan Yalçın. Biri "Kerem Yayınları", biri "Ze Yayınları"nda, kendi göbeklerini kendileri kesiyorlar. Biraz parasal olanağa dayanan onurlu bir davranış.

"Üç romanıyla İrfan Yalçın"ın romancı dünyasına, 18.3.1980 günlü bir başka yazımda değinmiştim. Şimdi de Burhan Günel'in öyküleri üzerinde duracağım. Onun bu yıl içinde çıkan "AKSAYAN" adlı romanı, biliyorsunuz, bir hayli ilgi ve övgü topladı. Güç beğenir bir eleştirmeci olarak bilinen Konur Ertop bile: "Günel'in romanı çok basit çizgilerden çok abartılmış bir portre canlandırıyor. Ama onda hazır yargılardan, klişelerden kurtulmak kaygısı hatta cesareti görülüyor. Alışılan reçetelere kapılmıyor. İnsanın iç dramı üstünde düşünüyor. Romanımızın toplum sorunlarını işlerken unutmaya yüz tuttuğu insan kişiliğini araştırıyor. Bu kişiliği bizim toplumumuzda saran koşullarla hesaplaşıyor. Aksayan romanı Günel'in kişiliğinde bir aşamadır ve bugünkü romanımıza değişik tonda bir katkıdır." diyordu. (Günaydın: 3.2.1980) Aksayan için Necati Güngör'le (Alaturka Duyarlığın Romanı, Aydınlık. 25.2.1980) Muzaffer Hacıhasanoğlu da (Kişide ve Toplumda Aksayan, Varlık, Nisan 1980) güzel, olumlu şeyler yazdılar. Belki başkaları da yazdı. ama ben onları görmedim.

Sonra, "Aksayan"ın ardından 13 öyküsünü içeren "BAŞKA BİR YAZ" adlı kitabı çıkageldi. Her şeyden önce şunu kabul etmeliyiz; Burhan Günel çalışkan, verimli bir yazar. İçtepileri güçlü, durmak dinlenmek bilmeyen bir yazar. Ondaki bu tezcanlılık kendisini nereye götürecek diye kaygılanırım, kaygılarımı boşa çıkarmış, daha iyilerine götürmüştür.

Daha önce yayınlanan "SEVGİ BAĞI"nda (Oluş Yayınları, 1974, 163 sayfa) on öyküsü yer almıştı. Bu öykülerinde Günel'in çarpıcı olay avcılığına çıkmadığı, daha çok, öykü kahramanlarının iç dünyalarındaki çatışmalara yöneldiği hemen göze çarpıyordu. Belli belirsiz bir ironi ile etkinleşerek içe işleyen duyarlı bir öykü dünyası. Bir de şuydu göze çarpan; bir öykü, daha sonraki öykü ile gelişip bütünleşiyordu. Çocuk bıraktığınız öykü kahramanını, sonra ergenlik çağında, daha sonra enginlik çağında yakalıyordunuz. Kahramanların adları değişse bile, konu yazarın özyaşamına dayandığı için, "A, ben bunu tanıyorum" diyebiliyordunuz. Bunun yanı sıra, "Tren" gibi, "Üç Ali" gibi, "Tozlu Zamanlar" ve "Kaçarken gibi, yazarın özyaşamından kaynaklandığı ileri sürülemeyecek bağımsız öyküler de yer almıştı "SEVGİ BAĞI"nda.

İkinci ve son öykü kitabı "BAŞKA BİR YAZ"da, Burhan Günel'in gene aynı yöntemi uyguladığını söyleyebilirim. Yani, gene özyaşamından kaynaklanarak birbirini geliştiren, bütünleyen öyküler; bunların yanı sıra, kendi konusu üzerinde açılıp kapanan, biten öyküler.

"Sırt Dönmesi"nde, Günel, bir babanın davranışını ele alır. Küçük oğlu garajda dayak yerken, güçsüz baba, durumu görmemek için sırtını döner, sigarasını emmeyi sürdürür. O sırada otobüsle yola çıkacak oğul -Burhan Günel- öyküyü şu tümcelerle bitirir: "Babamı başka bir dünyada bırakıyordum. Bir akşam daha oluyordu, güneşin peşinden gidiyordum tek başıma. Yaşadığım, tanımadığım akşamları, geceleri içimde duyuyordum. Ve bir sırt dönüşün kırıklığını yüreğimde biçimlendirip belleğime kazıyordum."

Öyküden bu bölümü buraya alışımın nedeni, yaşlı ve güçsüz -epeyce de sorumsuz- bir baba ile, başka öykülerinde, romanlarında da sürekli hesaplaşmasıdır. Denilebilir ki, Burhan Günel'in çocukluğuna ve bugünkü yarı kırgın, içedönük kişiliğine, bir babanın ilgisizliği, oğullarına "sırt dönmesi" sinmiştir. Yasaklanmış, sokakta tekmelenilerek aşağılanmış bir ergenlik, hatta bir çocukluk aşkı, "Yitirilen" adlı öyküde noktalanır. Yıllar geçmiş, kasabadan kopan sevgililer ayrı kimselerle evlenmişlerdir. Gençlik Parkında, birbirlerini kırmamaya çalışarak konuşurlarken, ister istemez iğneleyicidirler. Bozulan şeylerin simgesi olarak, genç kızlara aldırışsız gibi davranan bir delikanlının kirlettiği (!) "Luka" adlı dişi köpek öyküsü, Burhan Günel'in açmazlarla, düş kırıklıklarıyla dolu içli dünyasından hepimize dokunaklı bir kesit getirir. Deyim yerindeyse, bu nallı/nalsız "Fadime"lerin acıklı öykülerini, Anadolu gerçeğini yaşamış, görmüş başka öykücülerimizde de buluruz.

"Başka Bir Yaz"daki öykülerin tümünü burada sergilemem olanaksız, gereksiz. Tatlarına, onları okumakla varabilirsiniz.

Ressam Köksal Önem

"Batı Resmi Karşısında Türk Resmi" konulu doktora tezi Sorbonne'da kabul edilen

Önem'in tablolarından bir örnek

Ressam Köksal Önem: «Resimde ulusal biçimden başka çare, çözüm yok»

Nezih Coş

● *Bize kendinizi kısaca tanıtır mısınız?*

— 1937'de Gümüşhane'de doğdum. İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisinde resim öğrenimi gördüm ve 1966'da mezun oldum. Daha sonra Paris'te Sorbonne Üniversitesinde "Batı Resmi Karşısında Türk Resmi" konulu doktora tezim kabul edildi ve "estetik doktoru" ünvanı aldım. Ankara'da, Paris'te, İstanbul'da sergiler açtım. Bu, 9. kişisel sergim oluyor.

● *Resimlerinizden önce doktora teziniz hakkında bilgi alabilir miyiz? Özet, olarak hangi görüşü savunuyordunuz?*

— Ben, Türk resminin kendi insanından ve kendi kültüründen doğru yapıta varabileceğine inanıyorum. Çünkü sanatta biçim, belirli bir özden oluşuyor. Bizim resmimiz de bizim özümüzden oluşacaktır. Özümüz ise yaşayan kültür miraslarımızdır. Buna yaşanmakta olan insan gerçeğimizi de katarak kendi sanat üslup ve ekolümüzü gelecek doğrultusunda çıkartmalıyız.

Geçmiş, yaşadığımız an ve gelecek üçlüsü sanat bileşkesinde geleceğin yapıtını doğru olarak oluşturabilir. Tanzimattan bu yana zorunlu olan 3 boyutluBatı resmi, 150 yıldır Türk ressamı tarafından ancak taklit edildi. Ressamımız onu kendi varlığı ve öz değerleriyle bütünleştiremedi. Sonunda da bir ölü yapıtlar zinciri günümüze kadar geldi. Ancak bu dönem, birçok değerli ressamımızın resim tekniklerini çok iyi öğrenip uygulamasına da engel olamadı.

Ne var ki, teknik öğrenmek, sanat bilmek, ne şiir yazmaya, ne de resim yapmaya yetiyor. Sanat her şeyden önce bir kişilik sorunudur. Orijinalitesi de buradan gelir. Geleceğin Türk resmi, yukarda değindiğimiz gerçekler üzerinde ama ancak ve ancak çok namuslu kişilikler sayesinde oluşabilir. Kişilik sorunu Türk resminin gündemindedir.

● *Bu kişilik hangı öz doğrultusunda oluşabilir sizce?*

— Kişilik, özel bütün tutkulardan arındırılmış insan sevgisi ile oluşur.

Sanat bireysel gerilimle insanın evrensel gerilimi arasındaki dramatik çelişkiden kaynaklanır. Bireysel dram insanın evrensel dramıyla birleşiyorsa, kişi kişilíklidir. Aksi taktirde angaje ve uydudur.

● *Bu son görüşunuzü biraz açabilir misiniz?*

— İnsan beyni bir çağa değil, çağlara seslenecek kadar çok boyutlu ve zengin olmalıdır. Bu çok boyutluluk ise dar kalıpların geçici kavgaların ötesinde, en dingin insanı yaratma tutkusu taşır. Bu nedenle insanlığın dengesidir sanat, dengesizliği değil. Sanatçı insanlığın mimarıdır. Birkaç kişinin ve birkaç toplumun değil.

Örneğin Yunus Emre, Shakespeare, Mevlana, Dostoyevski, hâlâ insanlığı kucaklayabiliyorlarsa, bu onların bireyselliklerinden kurtulmuşluklarından ve sadece çağlarının koşullarıyla sınırlı kalmamalarından ötürüdür.

● *Türkiye resminin tarihi içinde önemli bulduğunuz ressamları öğrenebilir miyiz?*

— Benim için Türk resminde personalite (kişilik) geçerlidir. Örneğin, Şeker Ahmet Paşa (Tanzimat sonrası dönemi), Avni Lifij (Cumhuriyetin ilk dönemi) ve Bedri Rahmi, ödünsüzlükleri ve diğerlerinin içinde taşıdıkları özgünlükleri ile geleceğin Türk resminin saygın eskizleridir.

● *Resimde ulusal bir biçim anlayışını savunduğunuzu söyleyebiliriz sanırım.*

— Ulusal biçimden başka çare çözüm yok. Çünkü sanat eseri sanatçının kişiliğinden başka bir şey olamaz. Kişiliği ise algıladığı evrendir, ulusudur. Tolstoy, Çin'de, Afrika'da ortaya çıkamazdı.

● *Bu serginizde çok değişik çalışmalarınız bir arada yer alıyor. Bunlar arasında daha figüratif nitelikte kırsal kesim çalışmalarınız dikkati çekiyor. Geçirdiğiniz resim çizgisini anlatır mısınız kısaca?*

— Sergide cocukluğumdan bugüne algıladığım kültürel ve yaşamsal gerçekleri konu etmeye çalıştım.

Gümüşhane ve Erzincan Lisesinden sonra 1956'da Akademiye geldiğimde, İstanbul'da klasik kültürümüzle yüzleştim. Anadolu, İstanbul'un yüksek sanat mirasları (camiler, çeşmeler, vb.) ikilisinden sonra üçüncü aşama Batı sanat evreni oldu. Akademi yıllarımda (10 yılda bitirdim) Osmanlı mımarisi, divan şiiri ve klasik müzikle bütünleşen İstanbul doğası beni etkiledi ve bana hakim oldu Selviler, çini mavisi, boğaz mavisi, cami ve şadırvanlar o dönemi kapsar. Daha sonra ise Paris ve Louvre görgüsüyle bu figürsüz eski resimlerine figür ekleyerek yeni sentezler elde etme dönemim başlar. Bu dönemim tam oturmuş değildir. Bir arayış dönemidir benim için. Bunu sürdürmekteyim.

● *Teşekkür ederiz.*

günün sanat olayları

ABD Ulusal Caz Topluluğunun son konseri bu akşam

ŞENLİK

8. ULUSLARARASI İSTANBUL FESTİVALİ:

● *JAPON Kineya Üçlüsünün resitali, Atatürk Kültür Merkezi Konser Salonunda, 19.00'da izlenebilir. Üç Japon sanatçısı Yoshimaru Kineya (şarkıcı-öykücü), Yoshiyuki Kineya (shamisen) ve Yoshiei Kineya (shamisen), naga-uta müziği hakkında açıklamalarda bulunacaklar ve "shamisen" adlı çalgılarıyla değişik bir resital sunacaklar. Çalacakları parçalarda halk danslarından da esintiler bulunabiliyor. Fiyatlar: 200, 150 lira.*

● *ABD ULUSAL Caz Topluluğunun ikinci ve son konseri, Açık Hava Tiyatrosunda, 21.30da. Fiyatlar: 300, 250, 200, 100 lira.*

● *HÜRREM SULTAN oyunu, Rumelihisarı'nda, 21.30'da. Orhan Asena'nın yazdığı, Haldun Marlalı'nın sahneye koyduğu oyun, festivalde üçüncü kez sergileniyor. Fiyatlar: 100, 75 lira.*

● *KÜLTÜR BAKANLIĞI Devlet Klasik Türk Müziği Korosunun konseri, Divan Edebiyatı Müzesinde, 21.30'da. Şef: Dr. Nevzat Atlığ. Fiyatlar: 250, 200, 150 lira.*

● *"KUŞAKLAR-5" fotoğraf sergisi, Atatürk Kültür Merkezi giriş fuayesinde bugün açılıyor. Sergi 15 Temmuza dek sürecek.*

GÖSTERİ

● *İSTANBUL Tünel Kültür-Sanat Evi, İran devriminin aşamalarını dile getiren iki saatlik renkli belgesel yapıt "ŞEHADET"i gördüğü ilgi üzerine bu hafta dört kez gösterecek. İlk gösteri bugün 18.30'da.*

● *İSTANBUL Sinema-Televizyon Enstitüsü, bugün iki İtalyan filmi gösteriyor. 16.30'da Federico Fellini'nin değişik bir yapıtı RUHLARIN GIULIETTA'sı (Giulietta degli Spriti) var. G. Masina Sandra Milo ve Sylva Koscino'nın başrollerini paylaştığı bu 1964 yapımı renkli film, gerçek ve düş dünyası içinde bocalayan evli bir kadının bunalımını dile getiriyor... Aynı kurumda 19.00'da ilk kez cuma günü sunulan Valerio Zurlini'nin GENÇ AŞIKLAR (La Ragazza con la Valigia) adlı 1960 yapımı filmi gösteriliyor. Taşradan büyük kente gelen bir genç kızın öyküsünü anlatan yapıt Türkçe alt yazılı.*

Hikaye: Ahmet Naim

Kolcu Şaban

KOLCU Şaban, Ayıngacı Mahmut'u vurduğu gün kasaba birbirine girdi. Olay sabaha karşı olmuştu. Şeytan Kayası geçidini saran Kolcu Şaban Ayıngacı Mahmut'u pusuya düşürmüş ve kısa bir silahlı çarpışmadan sonra hedefini bulan bir kurşunla haklamıştı.

Rastgele kız kaçırma olaylarını bile aylarca süren bir dedikodu sermayesi yapan bu küçük, sönük Anadolu kasabası için bu olay, gerçekten olağanüstüydü.

Kolcuların şahı Şaban'la, kaçakçıların şahı Mahmut'un yıllardır sürüp gelen karşılıklı meydan okumaları nihayet Mahmut'un pusuya düşüp alnı kapağına kurşunu yemesiyle kapanıp gidiyordu.

Onlar birbirini kaç kere pusuya düşürüp karşılıklı çakmak çalmışlardı. Kaç defa olmadık oyunlar oynamışlardı. Ara sıra Mahmut, Şaban'a: "Ben yirmi denk yükle falan saatte filan yerden geçeceğim" diye haber salar, Şaban da: "Yirmi denk fazla gelir. Erkekse üzerinde bir sarımlık ayınga bulundursun" diye cevap verirdi. İşte, bu kanlı olayın kasaba için ayrı bir özellik taşıması da bunun içindi.

Olay, kasaba halkını üçe bölmüştü. Bir yanda reji memurları, kolcular ve köylü ile reji arasında komisyonculuk yapan esnaf, öbür yanda, rejinin hışmına uğrayan tütüncü köylü ile ayıngacılar. Üçüncü yanda ise her yerde olduğu gibi, etliye, sütlüye karışmayan bir "nemegerek"cilerdi.

Bir yan: "Aşk olsun Şaban'a, kasabayı bir mikroptan temizledi" diye alkış tutuyor. Öbür yan: "Kahpeliğe kurban gitti dağ gibi delikanlı... Ama ahı yerde kalmaz, o da bulur belasını.." diye beddua ediyordu.

Öğleye doğru, kasaba çarşısının sabırsızlık ve heyecanla beklediği haberi saz benizli, şiş karınlı, yalın ayak bir çocuk getirdi. Toprak damları omuz omuza dokunan çamur sıvalı kerpiç evlerin arasından fırlayan çocuk, Şadırvan Meydanına gelince, musluklardan birinde abdest tazeleyen, abani sarıklı, çember sakallı yazmacı Şakir Emmi'ye : "Hacı Emmi, Mahmut'u getiriyorlar!" demiş ve ters yüzüne koşarak geldiği yerden kaybolmuştu.

Haber, dükkandan dükkana, sokaktan sokağa, mahalleden mahalleye yıldırım hızıyla yayıldı. Dükkanının kepengini bastıran, kol demirini vuran esnaf, evlerinden fırlayan kadınlar, çocuklar kahvede tavlalarını kapayan, iskambil kağıtlarını atan işsizler kale kapısına akın ettiler.

Gerçekten de Mahmut'u getiriyorlardı... Mahmut'u, dört tekerlekli bir muhacır arabasına koymuşlardı. Ölünün sinirleri gerilmiş, adeta tahta bir manken hissini verecek kadar katılmıştı. Gözleri açıktı. Yüzü, üzerinden yıl atlamış saman gibi sarıydı. Alnının ortasında, çevresinde fazla kan

lekesi filan bulunmayan kuru, siyah bir delik vardı.

Arabanın tekerlekleri taştan taşa, çukurdan çukura şektikçe ceset hopluyor, sağdan sola, soldan sağa aktarma oluyordu.

Ölüyü taşıyan arabanın arkasından, doru bir at üzerinde Kolcu Şaban geliyordu. Mahmut'un tüfeğini kayışından çaprazvari sırtına asmıştı. Kendi gümüş saplı martinini de dizlerinin üzerine yatırmıştı. Yüzü gülüyordu. Çini mavisi gözlerinin içinde sevinç ışıkları yanıyordu. Şaban'ı öteki üç kolcu ve onların arasında birbirlerine bağlanmış iki kaçakçı takip ediyordu. En geride on beygire sarılmış yirmi denk ayınga geliyordu.

Kafile kasabanın ilk evlerinin önüne geldiği sıra, rejicilerin canını sıkan fakat halkın heyecanını artıran bir olay oldu. Kalabalık arasında düz beyaz selmesine sıkı sıkı bürünmüş, şalvarlı bir kadın fırladı ve önüne geçmek isteyenlerin ellerinden kurtularak arabanın üstüne atıldı. Bu, Mahmut'un kimsesiz, yaşlı anasıydı. İlkten, yürüyen arabaya tırmanmak istedi, bunu başaramayınca oğlunun, arabanın arkasından çıkan kazıklaşmış ayaklarına sarılarak yürümeğe başladı. Hem yürüyor, hem de: "Aslan oğul, bi denecik oğul, nasıl kıydılar sana!" diye ağlıyordu.

Arabayı bir metre geriden izleyen Kolcu Şaban, bir kadına bir de kendisine bakan halka, boynunu bir yana çarpıtıp kafasını sallayarak "Ben de istemezdim ama, ne yapalım vazife" demek isteyen jestler yapıyordu. Fakat, ihtiyar kadın feryatlarını artırınca atını biraz sürdü ve martininin ucuyla kadını dürterek:

— Eh, yeter artık nine, dedi. Ne yapalım, etme bulma dünyası bu!

İhtiyar kadının oğlunun bacaklarına sarılan kolları çözüldü. Şelmesinin uçlarını dişsiz ağzına sıkıştırarak geri döndü ve Şaban'la yüzyüze geldi.

Heyecanı şaha kalkmış halk en ufak bir hareketi bile kaçırmamak için gözlerini dört açmış bu sahneyi seyrediyordu. İhtiyar kadın bir hamlede Şaban'ın atının dizginlerini topladı ve:

— Kahpe dölü, zilli köçek, nasıl kıydın? diye haykırdı.

Şaban'ın yüzü kireç kesilmişti. Bıyıklarının uçlarına kadar titriyordu. Martininin dipçiği ile kadını iteledi:

— Git ülen kocakarı, dedi. Zaten teneşire bir osuruk borcun kalmış, başımı belaya sokma...

Etraftan koşuştular, atın dizginlerinden kadının parmaklarını çözdüler, fakat kadın kendisini sürükleyip götürmek isteyenleri bir yana savurarak:

— Tuhh senin suratına! Gavur rejisinin köpeği, diye tükürdü.

Tükürük Şaban'ın sağ gözünün altından bıyığına doğru sarkıyordu. Kireçleşen yüzü şimdi morarmış, gözleri yuvalarından uğramıştı. Tüfeğin dipçiğini hışımla kaldırdı, fakat araya girenler kadını bir yana sürüklediler.

O sırada Şaban'ın atının başına reji memuru sarıldı ve:

— Haydi oğul, şeytanın ayağını kır. O bunak ne söylediğini bilmiyor. Allah onun zaten belasını vermiş, diyerek onu yatıştırdı.

***

Ayıngacı Mahmut'un, ölümü Şaban'la ikinci kolcu Kamil'in arasını açtı.

Yakalanan yirmi denk tütünle öldürülen azılı bir ayıngacı için "İnhisarı Dühan Devleti Asaliye-i Osmaniye" idaresinin sunduğu ikramiyeden aslan payını Şaban almış, Kamil'i ve öteki kolcuları bir iki mecitle atlatmışlardı. O günden sonra Kamil, Şaban'a diş biliyor, bir pundunu bekliyordu.

(DEVAM EDECEK)

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

■ Altı kişi üç koldan Ankara'yı terkedecek. Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan bir koldan, Sinan Cemgil yanında biri ile diğer koldan motosikletle Hüseyin İnan ve Mehmet Nakipoğlu başka bir koldan trenle gidecekti

THKO

NURHAK'TAN KIZILDERE'YE EYLEMCİLER ANLATIYOR (6)

12 MART

Deniz Gezmiş nasıl yakalandı?

■ "Kar her tarafı iyice kaplamıştı. Bir jeep şoförü ile anlaştık. Motosikleti jeepe yükleyeceğimiz sırada, yanımızda jandarma ve polisler beliriverdi. Karakola davet ettiklerinde 'Peki' dedik. Giderken ikimiz birden silahlarımızı çekerek 'Hadi koşun bakalım' deyip havaya iki el ateş ettik"

KEPEKLI boğazından kaçırılan dört Amerikalı serbest bırakılmış, daha olayın yankıları sürerken, 12 Mart muhtırası verilmiştir. ODTÜ yurtlarının arka arkaya birkaç kez aranmasından ve son olarak da kanlı 5 Mart çatışmasından sonra oralarda kalma olanağı da ortadan kalkmıştır. Oysa ODTÜ yurtları ve arazisi Denizlerin uzun süre en "emin' barınakları olmuştu.

Artık Ankara'da kalmak iyiden iyiye zorlaşmış, zaten bunun pek bir yararı da kalmamıştır. Bir an önce Malatya'ya arkadaşlarının kendilerini beklediği bölgeye gitmeyi ve gerilla mücadelesini başlatmayı kararlaştırırlar.

Altı kişi, üç koldan Ankara'yı terketmeyi kararlaştırırlar. Deniz ve Yusuf'la Sinan ve bir arkadaşı motosikletlerle ayrı yollardan, Hüseyin İnan ve Mehmet Nakiboğlu ise trenle gideceklerdir.

Deniz Gezmiş anlatıyor

BUNDAN sonrasını 16 Mart 1971'den ta yakalandıkları ana kadar, Deniz şöyle anlatıyor(1)

"... Ankara'da önce saklandıktan, kovalandıktan sonra karar veriyoruz ve Ankara'dan yola çıkıyoruz. Motosikletle. İki motosiklet. Ayrı yollardan gidiyoruz ve ayrı yerlere gidiyoruz. Motosikletlerden birinde Sinan Cemgil ve biri var, öbür motosiklette de Yusuf'la ben varım.

"Sinan'ın altıncı duygusu çok güçlüydü. Her zaman görmüşümdür bunu. Yol ayrımında vedalaştık. Bir daha görüşemeyeceğimizi bilir gibi sıkı sıkı sarıldı öptü bizleri. Dağda da öyle yapmış. Belki bir daha görüşemeyeceklerini söylemiş, öyle ayrılmış arkadaşlarından. Nitekim bu duyguları doğru çıktı. Sinan'ı son görüşümüz oldu bu.

"Yerler cam gibi buz. Yolun iki yanında kar yığılı. Yozgat yolundayız. Bir saatten fazla gidemiyoruz. Korkunç bir ayaz, böyle insanın iliğine işliyor.

"Bir saat kadar falan gidince duruyoruz, iniyoruz motosikletten, koşup tepinip ısınmaya çalışıyoruz. Biraz kendimize gelince yine yola koyuluyoruz. Acayip bir soğuk var. Anlatılır gibi değil. Her yanın uyuşuyor, keçeleşiyor. Donmaya yakın bir duruma giriyorsun. Açız da. Yirmi dört saattir açız. Yerler kayıyor. İki de bir yuvarlanıyoruz, düşüyoruz. Sekiz on kere düştük. Soğuktan yüzlerimiz falan çatladı. Kürklü gocuklar var ikimizde de.

"Yozgat'ı geçtikten sonra bir kar makinesine takıldık. Önümüzde gidiyordu. Biz de onun açtığı yoldan, hemen arkasından gidiyorduk. Gelip geçenler meraklı meraklı bakıyor bize.

"Sivas'ın Yıldızeli diye bir ilçesi var. Benim çocukluğum Sivas'ta geçti. Oraları iyi bilirim. Yol, eskiden Yıldızeli'nin içinden geçerdi. On yıl var ki gitmemişim. Yol değişmiş. Yıldızeli'nden çıkarken bir boğaz var. İki ovanın birleştiği bir boğaz. Dünyanın hiç bir yerinde yoktur o soğuk.

"Gündüz geçiyoruz Yıldızeli'nden. Sivas'ın girişine geliyoruz. Girişte ağırlık kontrolu var. Trafik falan var. Girmedik Sivas'a. Sağa saptık, Şarkışla'ya vurduk. Gördüler ama kuşkulanmadılar. Şarkışla'ya on beş kilometre kala benzin bitti. Oysa yolda hep benzin alıyorduk. Üçüncü günümüzdü. Üç gündür açız, uykusuz. Tam on beş kilometre motosikleti taşıdık. Yokuş da var. Motosiklet de üçyüz kiloluk bir hikaye. Bayılacak gibi oluyoruz. Karanlık da basmış. Felaket."

Yusuf yaralı yakalanıyor

TAM Şarkışla'dan benzin aldık, kar başladı. Kötü. Bir jeep bulduk. Şoförüyle pazarlık edip anlaştık. Karda motosikletle yola çıkmak olanaksız artık. Yolda kara saplanır kalırız.

"Saat 06.00 falan. Motosikleti jeepe yükleyeceğiz. O ara iki jandarma çavuşu, bir iki polis, bir iki bekçi bitiverdi başımızda. Kuşkulanıp karakola çağırdılar bizi. "Peki" dedik. Benim elimde çanta var. İçinde otomatik tüfek mermiler, el bombaları var. Koltuk altımda da 14'lük Browning. Cebimde bir Nagant tabanca.

"Elim hep cebimde, Nagant ta.

"Tam ana caddenin karşısına geçtik, Yusuf'la ben, ikimiz birden silahlarımızı çektik. Arkalarını döndürdük. "Hadi koşun bakalım" dedik. Havaya birkaç el ateş ettik. Bir telörgü var, bir metre yükseklikte. Ben elimdeki çantayla atladım telörgünün üzerinden. Kurşunlar yağmaya başladı. Köşebaşına geçtim. Ateş edilen yere ateş ediyorum. Yusuf yok."

İşte tam bu sırada, Yusuf da aynı telörgüyü atlamak isterken kasığından yaralanmış ve baygın bir halde yakalanmıştı.

Etrafındaki çemberin daralması üzerine Deniz, bir assubayın arabasını silah zoruyla ele geçiriyor ve direksiyonda assubay olduğu halde Kayseri'ye doğru kaçmaya başlıyorlar. Jandarma ve polisler de peşlerinden.

Gemerek'e varmaya az bir şey kala, altlarındaki araba kurşunlardan delik deşik oluyor, bu arada lastiği de patlıyor ve arabayı terkediyorlar. Deniz kendilerine yetişen jandarma ve polis ekipleriyle çatışarak uzaklaşmaya çalışıyor ve sonunda Gemerek'e giriyor. Bundan sonrasını şöyle anlatıyor Deniz:

Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan Hapishanede çektirdikleri bir fotoğrafta görülüyorlar.

Jandarma karakoluna baskın

"SAĞA doğru çıktım. Yamaçta, jandarma karakolu. Tek başına bir yapı. Yakınında başka yapı yok. Işıkları yanıyor.

"Yaklaşıyorum. İçerde jandarmalar var, konuşuyorlar, gülüşüyorlar... Karakolun önünde bir jeep duruyor. Jeepi almak gerek. Dokundum tetiğe, karakola ateş açtım, duvarlarına. İçerde birden bir panik bir kaçışma. Atladım jeepe, çalıştırdım. Beş metre ötede kara saplandı. Atladım arabadan. Bir tümseğin arkasına attım kendimi, yattım. Jandarmalar tepeye kaçıp sığınmışlar. Tepeden jeepe ateş etmeye başladılar. Beni jeepin içinde sanıyorlar. Yattığım yerden onları gözlüyorum... Jandarmalar jeepi delik deşik ediyorlar. Yattığım yerden fırlayıp kaçmaya başlıyorum. Görüyorlar beni. Ardıma düşüyorlar.

"Ben önde, jandarmalar arkada koşuyoruz bahçeden bahçeye. Bir duvarı aşıp yere yatıyorum. Ya, ayaklarının dibine ateş ediyorum, ya da başlarının bir karış yukarısına. Ben ateşe başlayınca onlar yere yatıyor. O zaman kalkıp koşuyorum. Bir başka duvarı aşıp yine yatıyorum. Yine ateşe başlıyorum. Böylece biraz dinlenmiş de oluyorum. Böyle iki üç tur atıyoruz, dönüp duruyoruz Gemerek'in içinde. Herkes sokaklarda. Herkes durmuş beni seyrediyor. Yanlarından geçip atlıyorum. Halkta bana karşı hiç bir hareket yok.

"Bir kadın, evinin kapısından az ötede beni seyreden kocasına sesleniyor:

"Herif! Gel çorbanı iç, yine gider seyredersin!"

Deniz böyle bahçeden bahçeye, tarladan tarlaya koşarken, birden kendisini bir çukurda buluyor. Oradaki son dakikaları şöyle anlatıyor:

Son düştüğüm pusu

"YAKALANIŞIM mı? O da bir garip hikayedir. Pusu. Son düştüğüm pusu. Yakalandığım. Tarlanın içinde. Çukurda. Tarla vıcık vıcık çamur. Her yan çamur. Bir yandan da aralıksız yağmur yağıyor, sulusepken.

"Parkamın başlığını başıma geçiriyorum... Hava buz gibi... Bütün arabaların farları üzerimde... Jeeplerin üzerine A-4'leri kurmuşlar. Sağıma soluma yağmur gibi mermi yağıyor. Mermiler düştüğü yerden çamurlar savuruyorlar havaya...

"..Yarım saat, bir saat sürüyor bu. Mermi çok az kalmış yanımda. Bir süre sonra bitecek. Ara sıra doğrulup, başımı çukurdan yavaşça çıkarıyorum, bir el ateş ediyorum. Boşluğa. Öldürmeye atmıyorum ama. Göremiyorum ki. Rastgele yakıyorum mermiyi.

"Elli altmış metre ötedeler. Arada silah sesleri kesiliyor ve "teslim ol" sesi duyuluyor. . İki mermim kalmıştı. Mermiler tükenince çukurdan çıkmayı düşündüm... Silahımı attım birden. Bir ara ateş kesilmişti. 'Çıkıyorum' diye bağırdım. Çıktım."

Ve Deniz Gezmiş, iki aylık bir kovalamacadan sonra, böyle yakalanıyor...

(1) Deniz Gezmiş Anlatıyor, Erdal Öz, Cem Yayınları)

Yarın: Cibo mağarası ve Gölbaşı harekatı

Gaziosmanpaşa İş Bankası soygununa katılan eski bir THKO'lu anlatıyor

Hakan Duman'ın kaçırılmasının hemen ardından, polis daha bu olayla uğraşırken, Gaziosmanpaşa İş Bankası soyuldu. Cihan Alptekin, İbrahim Öztaş ve ben bankaya girdik. Oktay dışarda bekliyordu.

Cihan, içerdekileri kimse kıpırdamasın diye uyardı. Ben doğruca vezneye gittim, paraları istedim. Veznedar sapsarı olmuş, eli ayağı kesilmişti. Bizim gibi o da heyecanlıydı. Paraları vermek istiyordu ama hareket edemiyordu. Donup kalmıştı.

Ben silahın horozunu kaldırdım. Cihan'a "Paraları vermiyor, vurayım mı?" diye sordum. Bunun üzerine adam birden kendine geldi. Toparlandı ve ön kasadaki bütün paraları verdi.

Bankaya girerken iş bölümü yapılmamış, herkes öylesine girmişti. Sanki alış verişe gidiliyordu. Öyle ki, paralar bende, paraları koyacağımız çanta İbrahim'de kalmıştı. O halde dışarı çıktık.

Dışarda arabanın başında bir kalabalık vardı. Meğerse Oktay otoyu boş bir yere yanaştırmaya çalışırken tekerleği çukura düşürmüş. Etraftan yetişip arabayı çukurdan kurtarmışlar. Bizi o halde görünce bir kaçı yakalamak istedi. Bunun üzerine, "Biz bu bankaları sizin için soyuyoruz" gibi laflar ettik ve şaşkınlıkları sürerken arabaya bindik. Arkamızdan ne düşündüler, artık onu bilmiyorum.

Kaçarken, Cihan ve İbrahim sanıyorum Eyüp civarında arabadan indiler. Oktay'la yalnız kalmıştık.

Oktay, "Bunlar bizi harcadılar" dedi. "Niye" dedim. "Bizim gideceğimiz eve daha birsürü yol var. O arada elli defa yakalanırız. Onlarsa, bizi bırakıp buradaki bir eve gittiler' diye cevap verdi.

Neden böyle konuştuğunu anlamamış, oldukça da kızmıştım. Daha sonra Oktay'ın örgüte, sırf iyi araba kullandığı için alındığını öğrendim.

Tarih boyunca İŞKENCE

Hazırlayan: R. Kısacık

Volga Mahkumları : Çarlık Rasya'sında bir grup köylü kadın birbirine bağlanmış nehrin üzerindeki tekneyi çekiyor.

Yakın çağ işkenceleri

1908-1917 arası Rusya'da durum

■ Çarın ünlü gizli polisi, işkence, zindan, sürgün ve fişlemeler Rusya'da önce 1905, daha sonra 1917 devrimini engelleyemedi.

19. yüzyılın sonlarına doğru, emperyalist devletler, Pasifik'de egemenlik kurmak ve Çin'i paylaşmak için yoğun bir uğraşı veriyorlardı. Çarlık Rusya'sı da bu mücadelede yerini almıştı. Japon, Alman, İngiliz ve Fransız ordularıyla birleşen Çarlık Rusya'sı da sömürgeci ülkelere karşı savaşım veren Çin'e saldırmış ve bu ayaklanmaları bastırmıştı. Çarlık Rusya'sının daha önce Çin'den aldığı Port Arthur Kalesi ile Laitong Yarımadasına göz diken, Japonya ile Çarlık Rusya'nın arası açıldı. Gizliden İngiliz yardımı gören Japonya ünlü kaleyi topa tuttu ve savaşı başlattı. Çarın orduları bu savaşta 300 bin ölü verirken 120 bin de tutsak ve yaralı vermişti.

Köylüler ve toprakağaları

BU olay toprakağalarının kırbaçları, işkenceleri ve ağır baskıları altında ezilen köylülerle birlikte, halkında Çara karşı nefret ve kinini artırdı. İşçi ve köylü sınıfları örgütlenmeye başlamıştı. İşte bu dönemde işkencelerde alabildiğine yaygınlaştı. Ezilen sınıfların örgütlendiğini gören Çar hükümeti, örgütlerin öncülüğünü yapanları tutukluyor, aç ve susuz zindanlara atıyordu. Zindanlarda zincirlerle bağladıkları bu tutuklulara kızgın demilerle işkenceler yaparak, davadan vazgeçmeleri isteniyor, bunun için çalışma yapmaya zorlanıyordu. Çok sayıda tutsaklardan istenen ise, örgütün liderinin ismi, nerelerde örgütlendikleri ve yerleriydi. Yeni yeni çıkmaya başlayan sosyalist yayın organlarını okuyanlara bu kez işkenceler yöneltildi.

1900-1903 yıllarında ekonomik bunalım alabildiğine yoğunlaştı. 3 bin işyeri kapatılmış, yüzbinlere varan işçi sokağa itilerek açlığa sürüklenmişti. Ekonomik amaçlı grevler bu kez siyasi amaçlı grevlere yerini bırakıyordu. Bununla birlikte zindanlara atılan tutuklular bu zindanları doldurup taşırmaya başladı. Zindanlarda kırbaçlardan, demir çubuklarıyla dağlananlar konuşamayacak duruma gelince, sürgüne gönderilmeye başlandı.

Kentlerde giderek büyüyen sanayi proleteryası tüm bu işkencelere ve ağır baskılara karşın örgütlenmelerini hızlandırmışlardı. Buna karşın tutuklananlar artıyor, işkencelerde yaygınlaştırılıyordu. Sürgüne gönderilenlerin sayısı da giderek artıyordu.

Kanlı Pazar katliamı

9 Ocak 1905'de işçiler iyi niyetli olarak Çar 2. Nikola ile görüşmek, bir dilekçe vermek için Çarın sarayına yürüdüler. Çar saraya yürüyen kalabalığın üzerine ateş açtırıp, bini aşkın işçiyi öldürttü. İki binden fazla işçi de ağır yaralandı. ağır yaralanan bu işçilerin tümü tedavi edilmeksizin zindanlara atıldı. Ölüme terkedildi. Bu olay Rus tarihine "Kanlı Pazar" olarak geçti.

Çarın zindanları

KENTLERDE, işçilerle polisler arasında çatışmalar giderek yayıldı. Kırsal alanlarda ise köylülerin ayaklanmaları başgösterdi. Toprak ağalarının kölesi durumunda olan köylüler, bu ağaların kırbaçları altında, eziliyor, yoksulluk ve açlık içerisinde bir hayvan gibi yaşamaya zorlanıyorlardı. Köylüler bu sopa ve kırbaç altında yaşamaya daha fazla dayanamayacağını anlayınca kıpırdanmaya başladılar. Bu kıpırdanışları gören ağalar, işkence ve baskılarını daha da artırdılar. Daha sonra köylüler toprakağalarının malikhanelerini ateşe vermeyle işe başladılar. Çiftliklere el koydular. Çarın askerleri bu kez köylülere ateş açmaya başladılar. Tutuklanan köylülere, tutuklandığı yerde bile işkenceler yapılıyordu. Yaraladıkları köylüleri çoğu kez doğayla baş başa bırakıyorlardı. Tutuklananlara, zindanlarda ağır işkenceler yapılıyordu. Zindanlardaki köylülere, işçilere yapıldığı gibi zincirler vuruluyor, kırbaçlarla vücutları parçalanan bu tutuklular, soğuk hücrelerde ölüme terkediliyordu. Tutukluların artış göstermesi sonucu, işkenceler kırbaç ve sopalarla vurma şeklinde sürdürülmeye başlandı. Örgütlenmelere önayak olanlar tutuklandıklarında, oldukça pis hücrelere konuluyor, iki veya üç günü aşkın süre aç bırakıldıktan sonra demir çubuklarla vücudu yakılıyor, sürekli kırbaçlanıyordu. Bu tutukluların çoğu, zaten hücrelerin dondurucu soğuklukta olması nedeniyle, ya zaturreeden ya da başka bir hastalıktan ölüp gidiyordu. En yaygın işkence yöntemi alabildiğine hızlı ve uzun süreli dayaklardı. Çar, bu işkencelerini sürdürürken, ülkenin her tarafında yayılan ayaklanmaları sona erdirmek için bazı yenilikler getirmeye çalışıyordu. Ancak, bu ayaklanmalar, grevler devrimi getirmiyordu ama, 1905 devrimi 1917'de yapılacak olan proleter devriminin genel bir provası oluyordu.

"Savaşa girilince, ayaklanmalar durur" düşüncesini taşıyan Çarın, 1905 devrimini bastırır gibi gözükmesine karşın, ülkede Lenin'in öncülüğünde yeni bir devrimin hazırlıklarına başlanıyordu. 1. Dünya Savaşı ve sonradan Rusya'nın Osmanlı İmparatorluğunu parçalama planları süredursun, ülkede örgütlenmeler etkinliğini daha da artırıyordu. İşkenceler, tutuklanmalar sürerken Çar, 1905'de önceki düşüncesini yineliyordu. İşkenceleri zindanlarda ölüme ittiği yoğun baskılar boşa çıkıyordu. 1917 "Büyük Ekim Devrimi" böylece gerçekleşti.

YARIN: Alman faşizmi

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

Haftadan Seçmeler

24 Haziran Salı

Beyaz Elmas

Yavuz Tarakçıoğlu'nun 3 bölüm olarak hazırladığı programın ilkinde insanoğlunu baraj yapmaya iten nedenleri araştırılıp, barajlardan yararlanma yolları anlatılacak

TV'DE SİNEMA

SON VADİ

Yönetmenliğini J.B.Pick'in yaptığı ve başlıca rollerini Michael Caine, Omarr Sharif, Florinda Bolkan'in paylaştıkları film protestan katolik savaşını konu ediniyor.

25 Haziran Çarşamba

Cibil köyü muhtarı kim olacak?

Dizinin bu bölümünde Cıbıl köyde muhtarlık seçimi için Dibekçi ile Kadın Ana arasında mücadele hızlanacak.

Beyaz Elmas

Programın ikinci bölümü "Fratın Kolyeleri" adını taşıyor.

26 Haziran Perşembe

Yılların Ardından

Sürekli filmin son bölümü yayınlanacak. Aradan yıllar geçmiştir. Okul arkadaşları mezuniyetlerinin 25. yıldönümünde buluşurlar.

27 Haziran Cuma

Berat Kandili

Berat kandili dolayısıyla haberlerden sonra Diyanet İşleri Başkanı günün mana ve önemini belirten bir konuşma yapacak. Ardından Ankara İçcebeci Camisinden naklen mevlit yayını yapılacak.

TELEVİZYONDA BUGÜN

17.00	HABERLER
17.05	AKŞAMA DOĞRU
18.00	HABERLER
18.05	DAVID COPPERFIELD
18.50	GÜLE OYNAYA
19.15	DENIZ LISESI
19.50	UYKUDAN ÖNCE
20.00	HABERLER
20.50	MINIK BALE
20.55	FORSYTE EFSANESI
21.45	MÜZIK STÜDYOSU
22.10	SPOR
23.00	HABERLER

Haftanın iç ve dış spor olaylarından görüntülere yer verilecek.

28 Haziran Cumartesi

Laurel ile Hardy

Sevimli kafadarların "Kaçırılan Kız" adlı filmi yayınlanacak. Hardy bir çingene ile evlenmiştir.

İşte Cumartesi

Uğur Dündar ile Gül Erda'nın birlikte sundukları programda yine ilginç magazinler yer alıyor.

29 Haziran Pazar

TATIL SİNEMASI

Kartallar

Yönetmenliğini John Ford'un yaptığı filmde John Wayne, Maureen O'hara oynuyor.

YARIŞMA FİNALİ

Özkan Yeğen ile Metahan Canpolat'ın hazırladıkları yarışma programının finalinde yedi bölgenin birincileri yarışacak.